Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 232 (982) ♦ Середа, 7 грудня 1994 року ♦ Ціна договірна

РОБОТА ТРИВАЄ

Ранкове засідання 6 грудня

У порядку черги вирішили визначатися щодо переліку питань, які розглядатимуть на цьому сесійному тижні народні депутати. Найгострішу дискусію викликало питання, чи розглядати у другому читанні Закон «Про місцеві Ради народних депутатів» або ж розглянути запропонований Верховною Радою проект разом із президентським проектом Закону «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні». Через це визначитись щодо порядку денного на весь тиждень не вдалось, дійшли згоди лише щодо дня сьогоднішнього.

Запропонований перелік, зокрема питання про проект Закону України про місцеві Ради та Указ Президента «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи» — буде розглянуто завтра.

Попередньо було схвалено пропозицію заслухати питання про підготовку законопроекту щодо декларування доходів вищих службових осіб.

Окрім цього, наступного тижня на закритому засіданні ВР розгляне, за пропозицією депутатів Вітовича й Ільясевича, питання про події у Чечні, зокрема у зв'язку із затриманням російськими військами групи українських громадян на чолі з народним депутатом України Юрієм Тимою.

Ганна РОМАНЦОВА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Бар'єрів не існує

Як уже повідомляла наша газета, в Україні перебуває з офіційним візитом Голова Меджлісу Ісламської Ради Ісламської Республіки Іран Алі Акбар Натег-Нурі. Після прибуття до Бориспільського аеропорту, де високого гостя зустрів Голова Верховної Ради О.Мороз, пан Натег-Нурі зробив заяву для преси, де заявив, що глибоко поважає Україну і її народ, знає про величезний потенціал нашої держави і хотів би особисто з ним ознайомитись. «У нас дуже хороші політичні відносини, і це дає змогу розвивати економічне співробітництво», заявив високий гість.

Учора відбулася бесіда Олександра Мороза з А.Натег-Нурі. Голова ВР розповів про її діяльність, поцікавившись, у свою чергу, різними аспектами роботи Меджлісу Ісламської Ради. Було порушено деякі питання двосторонніх відносин між нашими державами. Торкнувшись економічних проблем, О.Мороз, зокрема, висловився за якнайскоріше втілення у життя проекту будівництва нафтопроводу, яким іранська нафта надходила б до України. А.Натег-Нурі підтвердив прагнення Ірану забезпечити поставки його енергоносіїв у нашу державу, у тому числі через трубопровід, підтримав ідею будівництва нафтового терміналу в Одесі.

Потім Голова Меджлісу Ісламської Ради виступив на пленарному засіданні Верховної Ради. Він нагадав, що Ісламська Республіка Іран була однією з перших держав, які визнали незалежність України, і відкрила у Києві своє посольство, висловив упевненість в тому, що відносини між нашими країнами треба розвивати в усіх напрямах. Високий гість розповів депутатам Верховної Ради про діяльність очолюваного ним Меджлісу Ісламської Ради, побажав їм успіхів, шанованому народові України — добробуту і щастя.

Спеціальні кореспонденти Світлана ПИСАРЕНКО і Микола ГОРВАТ передають із Будапешта

Успіх планований і вистражданий

5 грудня розпочала роботу будапештська зустріч НБСЄ на вищому рівні, в якій беруть участь делегації 52 держав-учасниць, в тому числі України на чолі з Президентом Леонідом Кучмою. Дискусія, під час якої виступили більш як 30 промовців, виявила єдність їхніх поглядів з таких питань, як потреба зміцнення НБСЄ, зокрема її миротворчого потенціалу, посилення взаємодії з ООН, іншими європейськими і трансатлантичними структурами, підвищення рівня економічного співробітництва, особливо для держав з перехідною економікою.

(Закінчення на 2-й стор.).

На знімку: керівництво МО України покладає вінок до обеліска Слави.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

5 грудня під головуванням Голови Верховної Ради України Олександра Мороза відбулося засідання Президії Верховної Ради.

Члени Президії ретельно обговорили питання, внесені на пленарні засідання 6 — 9 грудня 1994 р. Зокрема буде розглянуто проект Закону України про місцеві Ради народних депутатів (друге читання); зміни і доповнення до чинного законодавства з питань приватизації, проект Положення (Закону) про Національну раду з питань телебачення і радіомовлення та її складу тощо.

Доручено комісіям Верховної Ради разом з фахівцями апарату Верховної Ради проаналізувати поданий Президентом України Л.Кучмою у порядку законодавчої ініціативи проект Закону «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні» і внести свої пропозиції щодо його подальшого розгляду.

Президія розглянула і прийняла постанову щодо поданого Кабінетом Міністрів України та Комісією Верховної Ради з питань правової політики та судово-правової реформи проекту Закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону про нотаріат. 6 грудня на сесії Верховної Ради намічалось заслухати інформацію уряду про механізм ціноутворення, визначений постановою Кабінету Міністрів № 733, причини зростання роздрібних цін, про виплату заробітної плати, а також її індексацію працівникам бюджетної сфери, в тому числі викладачам вищої школи, працівникам освіти, медицини, культури та ін.

Заслухано інформації: про політико-правову ситуацію в Автономній Республіці Крим, про завершення формування Конституційного Суду України.

Президія розглянула і обговорила інші питання державного життя.

ЗАЛИШАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ СПРИЯТИ

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Королівства Іспанія в Україні Едуардо Хунко. У розмові взяв участь також іспанський підприємець у галузі сільськогосподарського виробництва Хосе-Марія Кастильєхо. Співрозмовники порушували питання щодо перспектив земельної реформи в Україні. Х.-М.Кастильєхо розповів про ініційований ним спільний іспано-український проект, який реалізовуватимуть на Луганщині. Олександр Ткаченко зазначив, що керівництво України готове повністю сприяти такого роду співробітництву.

Успіх планований і вистражданий

(Початок на 1-й стор.).

Переважна більшість глав держав зазначила, що приєднання України до ДНЯЗ, надання гарантій безпеки з боку депозитаріїв, набуття чинності «Старт-1» стали найвидатнішою подією року в галузі зміцнення безпеки не лише на Європейському континенті, а й у цілому світі.

Заслуговує на увагу позиція України стосовно ролі НБСЄ, що знайшла підтримку з боку ряду інших делегацій, які впевнені, що Хельсінкський процес має відігравати центральну роль у справі раннього запобігання конфліктам. У цьому зв'язку промовці наголошували на необхідності зміцнювати превенційний потенціал НБСЄ. Керівники країн Центрально-Східної Європи, США та інших держав — членів НАТО зазначили, що розширення НАТО відбувається і що, за словами Президента США Білла Клінтона, і старі, і нові члени НАТО будуть однаковою мірою користуватися рівнем безпеки.

Позиція України стосовно загальноєвропейського співробітництва в галузі безпеки має виважений і конструктивний характер, наші підходи до сучасних політичних і військово-політичних питань можуть стати вагомим внеском у справу творення дійсно стабільного простору на континенті. Леонід Кучма, виступаючи на нараді, зокрема, зазначив, що, з одного боку, зусиллями НБСЄ зроблено новий крок на шляху втілення ідеалів, сформульованих майже два десятиріччя тому, однак є немало гострих суперечностей і зон напруженості. Президент України Л. Кучма підкреслив також, що, користуючись високою трибуною Будапештського форуму, висловлює вдячність за принципову позицію НБСЄ, виявлену у зв'язку з ситуацією, що склалася навколо Криму, і непорушності кордонів нашої країни.

5 грудня Президент України Л. Кучма провів ряд двосторонніх зустрічей. Їх підсумки свідчать про те, що Українська держава виходить на новий, вищий, рівень відносин з країнами світового співтовариства. Зокрема відзначалося, що плідною була двостороння зустріч з Президентом Франції Франсуа Міттераном, який також підписав гарантії безпеки України. Він підкреслив, що робитиме все можливе для прискорення процесу входження України у Європейський Союз.

Узагалі інтерес до України 5 грудня відзначало хоча б надходження великої кількості заявок на зустрічі з Президентом України. Ініціативу виявили, зокрема, Генеральний канцлер ФРН Гельмут Коль, Президент Хорватії Франьо Туджман. Відбулися і заплановані зустрічі з Прем'єр-міністром Угорщини Дюлою Хорном, Прем'єр-міністром Нідерландів Вімом Коком, Прем'єр-міністром Великобританії Джоном Мейджором, Президентом Чехії Вацлавом Гавелом, Президентом Словаччини Міхалом Ковачем, Прем'єр-міністром Канади Жаном Кретьєном, Главою Грузії Едуардом Шеварднадзе. На цих зустрічах підкреслювалась необхідність тісного економічного співробітництва і партнерства, а також попередження кризових ситуацій в Європі, прогнозування конфліктів.

6 грудня відбувся ряд двосторонніх зустрічей Президента України з главами держав —учасниць НБСЄ. На завершення роботи було прийнято політичну заяву НБСЄ, робота над якою тривала до останніх хвилин зустрічі, та інші документи, зокрема — щодо ситуації в колишній Югославії, Нагірному Карабасі, інших гарячих точках Європи.

Того ж дня члени української делегації на чолі з Президентом Леонідом Кучмою вилетіли в Київ.

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

Центральна виборча комісія на своєму засіданні 5 грудня 1994 року розглянула питання про реєстрацію народних депутатів України, обраних на повторних виборах та виборах замість вибулого народного депутата 20 листопада 1994 року. Було проаналізовано протоколи та інші документи, подані відповідними окружними виборчими комісіями, а також матеріали перевірок у виборчих округах додаткових фактів щодо дотримання Закону про вибори народних депутатів України, викладених у заявах суб'єктів виборчого процесу.

Відповідно до статей 14 і 44 Закону «Про вибори народних депутатів України» Центральна виборча комісія зареєструвала 7 народних депутатів України, обраних на повторних виборах та виборах замість вибулого, проведених 20 листопада 1994 року.

При розгляді звернень по трьох виборчих округах — Індустріальному № 7 (м. Київ), Нововолинському № 68 (Волинська область), Московському № 374 (Харківська область) виявилися обставини, які потребують додаткового вивчення. У зв'язку з цим питання про реєстрацію обраних народних депутатів по цих виборчих округах буде розглядатися на черговому засіданні Центральної виборчої комісії.

На засіданні комісії було розглянуто також питання, пов'язані з підготовкою до проведення в м. Києві у грудні цього року конференції Асоціації працівників виборчих органів Центральної та Східної Європи, та інші.

На засідання комісії запрошувались та взяли участь в обговоренні питань порядку денного представники політичних партій — учасників виборчого процесу. Були присутні журналісти.

Вів засідання голова Центральної виборчої комісії І. Г. Ємець.

ПОСТАНОВА

Про реєстрацію народних депутатів України, обраних на повторних виборах та виборах замість вибулого народного депутата, проведених 20 листопада 1994 року

Розглянувши протоколи та інші документи окружних виборчих комісій про результати повторних виборів та виборів замість вибулого народного депутата, проведених 20 листопада 1994 року, а також матеріали перевірок на місцях додаткових фактів, викладених у зверненнях суб'єктів виборчого процесу, Центральна виборча комісія постановляє:

1. Відповідно до статей 14 і 44 Закону «Про вибори народних депутатів України» зареєструвати 7 народних депутатів України, обраних на повторних виборах та виборах замість вибулого народного депутата, проведених 20 листопада 1994 року.

2. Опублікувати в газеті «Голос України» список зареєстрованих народних депутатів України.

Голова Центральної виборчої комісії І.ЄМЕЦЬ.

Секретар Центральної виборчої комісії І.ЦЕЛУЙКО.

м. Київ, 5 грудня 1994р.

Список

народних депутатів України, обраних на повторних виборах і виборах замість вибулого 20 листопада 1994 р.

ГОРИНЬ Богдан Миколайович
вчитель, директор Інституту досліджень діаспори, член Української республіканської партії, проживає в місті Києві, від Галицького виборчого округу № 356 (Тернопільська область).

ЄВТУХОВ Василь Іванович
інженер-механік, президент Українського Союзу промисловців і підприємців, позапартійний, проживає в місті Києві, від Новгород-Сіверського виборчого округу № 448 (Чернігівська область).

ЖУМИКІН Альберт Петрович
інженер-енергетик, генеральний директор Кримського виробничого об'єднання «Втормет», член Комуністичної партії України, проживає в місті Сімферополі, від Залізничного виборчого округу № 24 (Автономна Республіка Крим).

ЛИТВИН Вадим Валентинович
економіст, директор Дніпропетровської філії Київського народного банку, позапартійний, проживає в місті Дніпропетровську, від Красногвардійського виборчого округу № 79 (Дніпропетровська область).

МИРИМСЬКИЙ Лев Юлійович
технік-будівельник, президент корпорації «Імперія», позапартійний, проживає в місті Сімферополі, від Київського виборчого округу № 25 (Автономна Республіка Крим).

ОРОБЕЦЬ Юрій Миколайович
інженер-енергетик, віце-президент фонду «Українська перспектива», член Української республіканської партії, проживає в місті Києві, від Промислового виборчого округу № 15 (місто Київ).

РАХАНСЬКИЙ Анатолій Варфоломійович
інженер-механік, заступник міністра зовнішніх економічних зв'язків України, позапартійний, проживає в місті Києві, від Євпаторійського виборчого округу № 30 (Автономна Республіка Крим).

Продиктовано в номер

«Просвіта» — Генпрокуратурі

Всеукраїнське товариство «Просвіта» висловило стурбованість тим, що службові особи та деякі політичні сили ігнорують державний статус української мови, а «на проімперських збіговиськах лунають заклики до насильницького повалення Української держави». З огляду на те, що положення Закону про мови не виконуються і ніхто за це не несе відповідальності, а Луганська й Донецька обласні Ради народних депутатів прийняли постанови про надання російській мові статусу офіційної, центральне правління «Просвіти» вимагає від Генеральної прокуратури принциповості в «розслідуванні антидержавної діяльності політичних авантюристів».

Європейський Київ віддає перевагу європейському кіно

Художніми фільмами «Новаліс — голуба квітка» Х. Кіппіга (Німеччина) і «Багато галасу з нічого» К. Бранаха (Великобританія) вчора у Києві розпочався тиждень Європейського кіно. Ініціатором його проведення виступив Посол Німеччини в Україні пан А. Арно, а в самій підготовці Тижня взяли участь посольства країн—членів Європейського співтовариства, культурні центри Великобританії, Франції, Німеччини і, звісно, Спілка кінематографістів України.

Тепер щовечора, аж до неділі, кияни і гості столиці матимуть змогу подивитися у кінозалах Будинку кінематографістів 12 сучасних художніх фільмів, відзнятих митцями Італії і Нідерландів, Франції і Німеччини, Іспанії і Бельгії... Кожен фільм демонструватимуть двічі: мовою оригіналу і в синхронному перекладі.

Чи підлатає Львів «дірки»?

На перший земельний аукціон, що відбувся у Львові, міськвиконком покладав великі надії. І реклама була широкою, і підготовча робота — на належному рівні. Були сподівання, що за виручені кошти місто сплатить борги за спожиту електроенергію, підлатає «дірки» в бюджеті. У цьому аукціоні на відміну від, приміром, харківського могли взяти участь усі громадяни України. Та врешті — із десяти запропонованих ділянок в оренду на 50 років продали лише дві. Одну з них при стартовій ціні 336 мільйонів 336 тисяч карбованців віддали за 550 мільйонів, другу, з недобудованим гаражем на 600 автомобілів, при стартовій ціні 105 мільйонів 600 тисяч передано в оренду за 128 мільйонів. Отже міська казна поповнилася 678 мільйонами. Купівельні можливості орендарів невеликі, а багаті інвестори очікують чіткіші і надійніші законодавчі акти — такий підсумок аукціону.

До візиту Президента Болгарії

8—10 грудня Україну з офіційним візитом відвідає Президент Республіки Болгарія Желю Желев. Згідно з програмою Президент зустрінеться з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Прем'єр-міністром Віталієм Масолом. За результатами візиту планується підписати кілька українсько-болгарських документів. Президент Болгарії висловив бажання виступити у Верховній Раді України, перед викладачами та студентами Київського університету ім. Тараса Шевченка. Желю Желев також відвідає Печерську Лавру, архітектурно-історичний заповідник «Софійський музей», покладе вінок до могили Невідомого солдата. 10 грудня Президент Республіки Болгарія відвідає Одесу.

Желю Митев Желев народився 3 березня 1935 року.

В 1958 році закінчив Софійський університет. Доктор філософських наук.

Після закінчення університету працював секретарем комсомольської організації Веселинівського об'єднання трудових кооперативів хліборобних господарств.

З 1961 р. — аспірант кафедри філософії Софійського державного університету. За політичними мотивами виключений з аспірантури і висланий на поселення в с.Грозден Бургаської обл., де мешкав до 1972 року. У 1962 році виключений з Болгарської Комуністичної партії.

З 1972 року працює соціологом в Інституті художньої самодіяльності. В 1974 році захищає кандидатську дисертацію з діалектики. З 1975 по 1989 рр. — науковий співробітник Інституту культури.

Співзасновник Комітету з екологічного захисту в м.Русе (1988 р.), один з організаторів клубу гласності і перебудови.

З грудня 1989 року до серпня 1990 року був Головою Координаційної Ради Союзу демократичних сил.

1 серпня 1990 р. на Великих Народних Зборах обирається Президентом Республіки Болгарія.

19 січня 1992 р. в результаті прямих виборів знову обирається Президентом країни.

Автор кількох монографій, найбільш відомою з яких є книга «Фашизм», у якій проводиться аналогія між фашизмом і авторитарним режимом.

Володіє російською, англійською та французькою мовами.

Одружений. Має двох дітей.

Життя Рад

ЯК ПОДІЛИТИ ВЛАДУ

Нині навколо Рад то відкрито, то завуальовано ведеться гостра боротьба. Суть її, у кінцевому підсумку, зводиться до головного: якими їм бути? А саме: органами державної влади на місцях, що мають широкі повноваження, чи органами місцевого самоврядування, що діють у досить вузьких рамках «від» і «до». І та, і та позиції мають своїх прихильників та опонентів.

У Президента України також є своє бачення того, якою має бути вертикаль виконавчої влади, а отже, — яку роль мають відігравати Ради. Навколо цієї складної проблеми і ламаються списи. Що особливо відчутно на місцях.

Не становлять винятку Харківські обласна та міська Ради. Чим характеризується початковий етап їхньої роботи? Яке місце, зокрема, при цьому посідають питання соціального захисту населення? Кореспондент Іван ДМИТРЕНКО мав розмову з кількома депутатами. Ось позиція двох представників лівих сил.

«Кишенькові» Ради? Це не для нас...

Алла АЛЕКСАНДРОВСЬКА, координатор депутатської групи «Союз» Харківської облради:

— Етап структуризації ми пройшли досить швидко і безболісно. Адже з передвиборчих програм було в основному ясно, хто є хто. Зараз в облраді діють дві депутатські групи. Одна має назву «Регіон — нова політика». Вона об'єднує представників бізнесу, директорату, чиновників обласної адміністрації.

Наша група «Союз», до складу якої входить 14 депутатів, головну увагу приділяє соціальній захищеності наших краян. Ми розробили програму, котра визначає такі напрями роботи. Це сприяння розвиткові і зміцненню громадянського миру в регіоні. Це й послідовне відстоювання інтересів людини праці: робітника й інженера, вчителя й лікаря, вченого й службовця — коротко кажучи, всіх виробників матеріальних і духовних цінностей. Це, звичайно, забезпечення соціальних гарантій для пенсіонерів, інвалідів, колишніх воїнів-інтернаціоналістів, учасників ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС. Тобто тих, хто чесно виконав обов'язок перед державою. Це, нарешті, спрямування діяльності підприємств всіх форм власності в інтересах суспільства.

Ми наполегливо домагаємося забезпечення найбільшої ефективності роботи Рад. Розглядаємо проекти рішень на засіданнях своєї групи, виробляємо загальну позицію, а потім активно проводимо її в життя.

Особливе питання — про напрацювання конкретних пропозицій щодо діяльності Рад взагалі і нашої — зокрема. Коли коротко, то завдання полягає в тому, щоб до владної вертикалі з управління регіонами органічно «вписати» Ради, наповнивши їхню діяльність конкретними правами, реальною владою.

Чому про це доводиться говорити? Зараз багато розмов про те, щоб муніципалізувати Ради, зробивши їх (на зразок місцевого самоврядування у Франції), по суті, придатками владної вертикалі, яку посилено обстоює наш Президент. Але ми — не Франція. І «кишенькові» Ради з їхніми вкрай обмеженими правами нас не влаштовують. З цього питання наші шляхи з Президентом розходяться. Та й як може бути інакше! Коли уважно проаналізувати поправки до проекту Закону «Про місцеві Ради», внесені президентською командою, то їх прийняття буде означати кінець місцевого самоврядування і початок авторитарного режиму. А це ми, як мовиться, уже проходили.

Ми стоїмо і будемо стояти на тому, щоб зберегти одне з найважливіших завоювань трудящих — конституційно закріплену владу Рад. Оскільки переконані, що лише така влада здатна реально захистити корінні інтереси трудового народу, гарантувати дотримання прав на труд і відпочинок, на отримання житла, на безплатну освіту і медичне обслуговування. Робота Рад усіх рівнів має бути наповнена реальним змістом соціального захисту наших співгромадян, перш за все — найменш забезпечених і тих, хто потребує захисту з боку держави. А Ради можуть виконувати роль гаранта прав людини лише тоді, коли самі матимуть реальну владу. Така логіка життя, така діалектика політико-ідеологічного протистояння на сьогодні. Ми, комуністи і соціалісти, виражаючи інтереси трудящих мас, виважено визначили свої позиції і послідовно їх відстоюємо.

Будьте обережні: заміновано!

Олександра ПЕРЕПЕЛИЦЯ, член фракції «Союз» Харківської міськради:

— Наші політичні опоненти інколи називають нашу фракцію комуністичною. Насправді ж це не так.

Хоча з 12 її членів сім — представники КПУ. Ще один депутат представляє СПУ, три — члени Громадянського конгресу України і один — безпартійний. По суті, фракція стоїть на лівоцентристських позиціях.

Незважаючи на свою малочисельність, фракція представлена в усіх восьми постійних депутатських комісіях. Це дозволяє, як то кажуть, тримати руку на пульсі діяльності всієї міськради. Але через своє незначне представництво члени фракції не можуть справляти вирішальний вплив на всі аспекти роботи Ради.

І все ж таки, спираючись не на число, а на логіку переконання, нам уже вдалося розв'язати ряд питань, важливих для міста і основної маси харків'ян. Наприклад, 19 жовтня фракція домоглася винесення на розгляд другої сесії міськради питання про готовність міського господарства до роботи в зимових умовах. Обговорення відбулося. Ми з'ясували, а через засоби масової інформації громадян було поінформовано, скільки овочів закладено до овочесховищ, який на сьогодні стан з енергозабезпеченістю і т. ін. Виявилося чимало «огріхів». І міській адміністрації терміново довелося вживати заходів.

Ми ініціювали також обговорення питання про відомче житло. Стан тут украй тривожний: багато підприємств не працюють, а тому звідки їм брати кошти на утримання в належному порядку свого житлофонду? У прийнятій постанові намічено шляхи реального вишукування коштів для ремонту відомчого житла.

Фракція домоглася обговорення питання про забезпечення мінімального асортименту продуктів і товарів у магазинах, що працюють на державній основі. Хоча тут впору сказати: соромитися треба, а не пишатися, що доводиться ставити собі це в заслугу! Ох, дожилися... Але добре вже те, що мер міста своїм розпорядженням виділив 50 мільярдів карбованців на попередню оплату для придбання продуктів для ветеранів та інвалідів.

І ще один приклад. В комісії з законності і правопорядку працюють три члени нашої фракції. Саме за їхніми наполяганнями організовано контроль за діяльністю комерційних структур. Пройшла серія перевірок, які виявили багато істотних порушень і спричинили деяку паніку серед ділків від бізнесу.

У новому складі депутатського корпусу Харківська міськрада працює якихось три місяці. Дається взнаки і недосвідченість багатьох депутатів. Тож є об'єктивні причини того, що наші напрацювання досить скромні. Але дається взнаки й інше. Якщо говорити серйозно, то можливості депутата сьогодні дуже обмежені. В основному ми можемо намітити проблему, добиватися розв'язання того чи іншого питання. Але вирішальне слово — за мером, у якого влада цілком реальна. Звідси, до речі, й досить поширені спекуляції: бачите, мовляв, Рада мало що може, то чи не краще її взагалі скасувати? Ось де закладено міну! І ми (разом) зобов'язані добитися, щоб цей підступний заряд не здетонував. Інакше — кінець народовладдю, навіть у тому куцому вигляді, до якого його доведено за умов нашої якоїсь урізаної демократії.

Не тоді, коли рак свисне

Мар'їнський район — шанований на Донеччині. За свої минулі трудові успіхи. Та й нині тут, як то кажуть, не пасуть задніх — більшість господарств і підприємств, попри скрутну економічну ситуацію, працюють стабільно. І все ж, здається, Мар'їнщина — старішає на очах. Сьогодні, як невесело повідомив голова районної ради ветеранів війни та праці Микола Грибанов, третина населення тут — пенсіонери. І це тоді, коли останнім часом смертність серед людей похилого віку зросла майже у півтора раза. Й немає у цьому великої провини місцевої влади: тривожні демографічні процеси нині скрізь в Україні пов'язані з катастрофічним станом нашої економіки та екології.

А про умови життя, соціальний захист своїх земляків-ветеранів у Мар'їнському районі, певне, дбають чи не найліпше в області. І ще у 1987 році за активної участі місцевої Ради народних депутатів почала втілюватися комплексна програма «Ветеран».

— Гадаю, ми її успішно виконали, — розповідає сьогодні завідувачка організаційного відділу райради Людмила Лубинська. — А на початку цього року вже прийняли на сесії нову. Паралельно запроваджено і районну програму «Милосердя».

Слід зауважити, що біля витоків усіх цих починань стояв нинішній голова райради Віктор Манько. І той факт, що ветерани висували саме його кандидатуру на цю посаду, дещо та значить. Й нині перший керівник району активно допомагає пенсіонерам. У травні—червні за ініціативою депутатського корпусу і безпосередньо його керівника в районі відбувся місячник милосердя. Підприємства, господарства, організації надали матеріальну допомогу як ветеранам війни, солдатським удовам, так і ветеранам праці, самотнім старим людям, дітям-сиротам. Так, у місті Курахову було вручено цінні подарунки на загальну суму 17 мільйонів карбованців. До речі, тут ось уже протягом трьох років за рахунок місцевої ДРЕС, де директором депутат обласної Ради Валерій Недос, для 50 старих організовано безплатні обіди.

Дбає за своїх земляків-ветеранів й інший депутат Донецької обласної Ради народних депутатів — Анатолій Каїра. За його активної участі колишні фронтовики неодноразово отримували на свята відчутну грошову допомогу. Директор радгоспу-технікуму регулярно постачає у місцеві лікарні, де лікується чимало пенсіонерів, м'ясо, інші харчові продукти. І все — безплатно. Від радгоспу-технікуму отримали ветерани і земельні наділи в оренду. Хто скільки захотів — працюйте на здоров'я. А коли що — студенти допоможуть.

Дійово допомагають своїм виборцям-ветеранам і депутати райради І.Чаус, В. Дудник та інші. Добрим словом згадує голова постійної депутатської комісії з питань гуманітарної політики, соціального захисту населення Ігор Мотилевський керівників агрофірм імені Кірова, «Нива», колективного сільськогосподарського підприємства «Радянська Україна», де функціонують будинки-інтернати для людей похилого віку, у яких мешкають сьогодні непрацездатні ветерани. А завідувачка відділу соціальної допомоги вдома Катерина Волошенко щиро вдячна тим землякам, які надіслали кошти на рахунок місцевого фонду милосердя і здоров'я, що дало можливість надати допомогу декільком самітнім ветеранам. Мар'їнський міськвиконком переказав до фонду ветеранів війни і праці два мільйони карбованців.

Перелік небайдужих до проблем пенсіонерів можна б було продовжити. І все ж проблеми, на жаль, залишаються. А до старих майже щодня додаються нові. Про деякі із них повідав Євген Постельняк — завідувач районного відділу соціального захисту населення. Почав чоловік звітно-оптимістично: «На свято 50-річчя визволення України кожен ветеран отримав грошову допомогу — 120 тисяч карбованців, нині понад 7 тисяч мають пенсію по 404 тисячі карбованців, дякуючи коштам із місцевого бюджету. Напередодні зими маємо видати кожному по мільйону, але це ще в стадії оформлення...» І тут Є. Постельняк не витримав — прорвало: «Та це ж суцільна бюрократична тяганина. Яких тільки папірців не вимагають всілякі інстанції. А вже зима. Так ветеранам і рак свисне!..»

А тут ще — черговий дефіцит із пальним. Уже тиждень район лихоманить — хронічно не вистачає палива. Гостро даються взнаки перебої із постачанням хліба, молока. Особливо жорстоко це вдарило по самотніх ветеранах. А їх у районі — більш як 4,5 тисячі. Адже хліб та молоко для них часто-густо єдині продукти харчування. Керівництво намагається оперативно допомогти, та не все, на жаль, залежить від влади на місцях.

І все ж плекають надію. Адже наше суспільство має молодіти не за рахунок вимирання старих — вони ні в чому не винні...

Юрій ДОЦЕНКО.

Голова Дарницької районної Ради народних депутатів Валерій Андрійович Кир'ян цікавиться роботою Дарницького ринку м. Києва.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Німецький досвід чудовий, але як обігріти хату баби Ганни?

Такі та багато інших питань залишилися нерозв'язаними для 120 голів сільських і селищних Рад Черкащини, які взяли участь у чотириденному семінарі з актуальних проблем місцевого самоврядування, організованому обласною Радою народних депутатів та представництвом в Україні Фонду Ганса Зайделя (ФРН). Німецька сторона не лише спонсорувала навчання, а й привезла своїх фахівців в галузі державного управління, організації самоврядування в найнижчій ланці державної структури Німеччини — комунах. Перед слухачами виступили доктор Бернгард Шлоер з Мюнхенського університету та начальник фінансового управління з міста Зігген Отто Кох, котрі ознайомили працівників Рад зі структурою органів державного управління, взаємодією та узгодженням інтересів федерації, земель та комун у ФРН.

У семінарі взяли участь також працівники апарату Верховної Ради України, котрі старанно занотували німецький досвід і все, що накипіло на серці українських сільських голів. Можливо, «голос народу» долине до його депутатів, і вони приймуть, врешті, виважений, досконалий закон про місцеве самоврядування, за яким наше багатостраждальне село стане хоч трохи схожим на заможну німецьку комуну...

Та поки що досвід живе сам по собі, а голови сільських та селищних Рад, обтяжені місцевими проблемами, самі по собі.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

ПРОГРАМА ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ («Заповідники»)

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Програму перспективного розвитку заповідної справи в Україні

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Подану Кабінетом Міністрів України Програму перспективного розвитку заповідної справи в Україні («Заповідники») з урахуванням зауважень та пропозицій, висловлених народними депутатами України при її обговоренні, затвердити (додається).

2. Кабінету Міністрів України забезпечити реалізацію затвердженої Програми перспективного розвитку заповідної справи в Україні.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ,
22 вересня 1994 року.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою Програми перспективного розвитку заповідної справи в Україні («Заповідники») є поліпшення умов для збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду (далі — ПЗФ) як національного надбання, забезпечення подальшого науково обгрунтованого розвитку заповідної справи в Україні до 2005 року на основі визнання її соціального, економічного та екологічного значення для усталеного розвитку держави та народу України.

Передбачена Програмою система заходів спрямована на збереження унікальних і типових ландшафтів, інших природних комплексів, біологічного різноманіття, в тому числі генофонду рослинного і тваринного світу, підвищення ролі заповідних територій у розробці наукових основ раціонального природокористування та охорони природи, розвитку природознавчих наук, здійснення моніторингу навколишнього природного середовища, підготовці висококваліфікованих фахівців, екологічному та патріотичному вихованні громадян.

Програма передбачає розв'язання таких основних завдань:

визначення стратегії розвитку заповідної справи;

зміцнення наукових, організаційних, правових, фінансових, матеріально-технічних та інших засад розвитку заповідної справи;

оптимізацію мережі природних і біосферних заповідників, національних природних парків, територій та об'єктів ПЗФ інших категорій;

активізацію наукових досліджень на базі заповідних територій, посилення ролі Національної академії наук України і Міністерства охорони навколишнього природного середовища України у науково-методичному забезпеченні та координації роботи заповідників і національних природних парків, розробці наукових та організаційних засад заповідної справи;

сприяння підвищенню ролі заповідної справи у екологічному та патріотичному вихованні громадян та підготовці фахівців, входженню України до міжнародної системи співробітництва з питань розвитку заповідної справи.

Програма грунтується на аналізі розвитку заповідної справи в Україні та інших державах, вимогах відповідних міжнародно-правових актів та рекомендаціях міжнародних організацій.

2. СУЧАСНА ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ ТА СТАН ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ

Розвиток наукових та організаційних засад заповідної справи в Україні значною мірою зумовлюється денатуралізацією природних екологічних систем, яка дедалі посилюється у глобальному та регіональному масштабі. У зв'язку з цим особливого значення набувають підтримання природного ходу основних екологічних процесів, збереження унікальних та типових екологічних систем, всього різноманіття генетичних ресурсів біосфери, які нині перебувають під загрозою знищення через надмірну експлуатацію природних ресурсів та деструкцію ландшафтів.

Здебільшого безсистемний техногенний вплив призвів до значного руйнування усталеного для народу навколишнього природного середовища, значною мірою позначився на генофонді природи України. На сьогодні збереглося близько 30 відсотків природної рослинності, яка перебуває на різних стадіях трансформації. Особливу тривогу викликає стан справ із збереженням генофонду рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин і рослин. До другого видання Червоної книги України занесено 381 вид тварин (близько 60 відсотків з них — безхребетні), 531 вид рослин та грибів, у тому числі 429 видів судинних рослин, які становлять понад 12 відсотків всієї дикорослої флори. Порівняно з першим виданням (1976 рік) кількість видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України, збільшилася майже в чотири рази. До переліку рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення, рослинних угруповань («Зелена книга України»), підготовленого та опублікованого науковцями, занесено 127 таких угруповань. Катастрофічно зменшуються запаси цінних лікарських та декоративних рослин.

Найефективнішим засобом охорони видів тваринного і рослинного світу, унікальних та типових природних комплексів є розширення та підвищення репрезентативності мережі ПЗФ.

Організаційно-правові основи ведення заповідної справи визначено Законом України «Про природно-заповідний фонд України» (1992 р.) та актами законодавства, прийнятими відповідно до нього. ПЗФ України розглядається як складова частина світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною, і включає 6100 територій та об'єктів загальною площею 1412,8 тис. гектарів (2,34 відсотка території України), розподіл яких за категоріями характеризується такими даними (за станом на 1 січня 1994 року):

Категорія	Кількість	Площа	
		тис.га	% до території країни
Природні заповідники	12	119,5	0,2
Біосферні заповідники	3	88,1	0,14
Національні природні парки	4	176,7	0,29
Регіональні ландшафтні парки	5	81,3	0,12
Заказники: загальнодержавного значення місцевого значення	1936 227 1709	829,7 330,0 499,7	1,35 0,55 0,8
Пам'ятки природи: загальнодержавного значення місцевого значення	2850 123 2727	17,5 4,9 12,6	0,028 0,008 0,02
Заповідні урочища	737	83,4	0,14
Ботанічні сади загальнодержавного значення	17	1,9	0,002
Дендрологічні парки: загальнодержавного значення місцевого значення	21 19 2	1,2 1,2 0,01	0,002 0,002 0,0000
Зоологічні парки загальнодержавного значення	6	0,1	0,0002
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва: загально-державного значення місцевого значення	509 83 426	13,4 5,8 7,6	0,02 0,01 0,01
РАЗОМ	6100	1412,8	2,34

Заповідними є близько 300 тисяч гектарів найбільш цінних болотних масивів. 150 тисяч гектарів місць зростання лікарських рослин, майже дві тисячі гектарів земель, що є місцем оселення цінної ентомофауни. З метою збереження водно-болотних угідь, що мають міжнародне значення, головним чином як місця оселення водоплавних птахів, в акваторії Тендрівської та Ягорлицької заток Чорного моря, у дельті Дунаю та у затоці Сиваш під особливу охорону взято понад 220 тисяч гектарів. Відповідно до Указу Президента України від 10 березня 1994 року №79/94, рішень місцевих органів влади для наступного заповідання зарезервовано близько 700 тисяч гектарів цінних у науковому та екологічному відношенні територій.

Однак, незважаючи на вжиті заходи, мережа ПЗФ в Україні є значно меншою (2,34 відсотка загальної території), ніж у більшості країн Європи, де цей показник досягає 5—7, а в північному регіоні — 11—12 відсотків.

Основні проблеми розвитку заповідної справи в Україні пов'язані перш за все з недосконалістю системи управління у цій сфері, низьким рівнем фінансування, матеріально-технічного забезпечення, недостатнім розвитком спеціальних наукових досліджень, слабкою правовою відповідальністю за порушення режиму заповідних територій та об'єктів. За сучасних умов переходу на переважно ринкові відносини господарювання, зміни форм власності на землю становище ще більше ускладнюється.

3. СТРАТЕГІЯ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПЗФ І РОЗВИТКУ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ

Концепція розвитку заповідної справи передбачає зростання її суспільного значення для розвитку держави та для народу України, оптимізацію і розвиток системи територій та об'єктів ПЗФ з метою забезпечення охорони біологічного різноманіття, типових та унікальних ландшафтів України, сприяння підтриманню екологічної рівноваги на її території, зміцнення бази для проведення моніторингу навколишнього природного середовища, наукових досліджень, екологічного та патріотичного виховання громадян.

Оптимізація мережі територій та об'єктів ПЗФ, подальший розвиток заповідної справи в Україні мають бути забезпечені на основі вирішення таких першочергових завдань:

збільшення площі територій та об'єктів ПЗФ як важливого інтегрального екологічного показника до 2000 року в цілому в Україні до 3—4, а в окремих регіонах — до 9—10 відсотків, забезпечення репрезентативності ПЗФ за флористичною, ценотичною, фауністичною, геологічною, грунтознавчою, ландшафтною та іншими екологічними ознаками;

пріоритетного розвитку груп об'єктів високої категорії заповідності, насамперед багатофункціональних (національних природних парків, біосферних заповідників), створення їх у регіонах, недостатньо представлених у ПЗФ, оптимізації меж існуючих об'єктів ПЗФ з метою поліпшення умов для збереження заповідних природних комплексів;

розширення мережі територій та об'єктів ПЗФ, які, крім збереження генофонду, ценофонду, фауністичних, ландшафтних та інших природних комплексів, сприяння підтриманню екологічної рівноваги, передбачають також проведення екологічного та краєзнавчого виховання, регламентованого відпочинку на природі;

розвитку мережі територій та об'єктів ПЗФ, у яких поєднуються завдання охорони об'єктів природи і культури;

удосконалення класифікації ПЗФ шляхом запровадження нових та уточнення статусу існуючих категорій;

формування загальнодержавної територіальної комплексної системи охорони навколишнього природного середовища на основі поєднання територій та об'єктів ПЗФ з іншими територіями, що особливо охороняються;

запровадження регулярного наукового аналізу стану ПЗФ;

розвитку та підвищення ефективності участі України у міжнародному співробітництві у сфері заповідної справи, створення міжнародних багатофункціональних заповідних об'єктів;

вдосконалення системи державного управління у сфері заповідної справи, перш за все заповідниками та національними природними парками;

поліпшення фінансового, матеріально-технічного та правового забезпечення розвитку заповідної справи, посилення відповідальності за порушення режиму заповідних територій;

органічного поєднання завдань розвитку заповідної справи з системою освіти, екологічного та патріотичного виховання.

4. НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Особливе значення для подальшого розвитку заповідної справи мають наукові дослідження з таких проблем:

вдосконалення економічних, правових, екологічних та організаційних засобів збереження та відновлення біологічного різноманіття, природних комплексів та об'єктів, що перебувають в умовах неоднакового ступеня антропогенної змінюваності та впливу різних типів господарської діяльності;

розроблення критеріїв наукової, екологічної, економічної, рекреаційної і соціальної оцінки територій та об'єктів ПЗФ;

проведення середньо- і великомасштабного вивчення та картографування природних комплексів та їх компонентів для здійснення комплексного моніторингу стану територій та об'єктів ПЗФ, розробки наукових основ охорони навколишнього природного середовища, збереження різних типів природних комплексів, створення геоінформаційних систем;

поглиблення наукових основ збереження і розведення у штучних умовах рідкісних видів фауни і флори з метою їх наступної реінтродукції та введення в культуру, створення необхідних для цього спеціальних розплідників та розсадників.

Для вирішення зазначених та інших наукових проблем доцільно розширити наукові дослідження установ Національної академії наук України у природних і біосферних заповідниках, національних природних парках та на інших територіях і об'єктах ПЗФ, посилити роль Академії у забезпеченні методичного керівництва всіма науковими дослідженнями на природно-заповідних територіях. З цією метою має бути розроблена наукова програма Національної академії наук України, забезпечено участь її фахівців у підвищенні кваліфікації наукових співробітників природних та біосферних заповідників, національних природних парків, ботанічних садів, дендрологічних, зоологічних парків, а також інших природоохоронних установ.

Важливим завданням є розширення наукової діяльності ботанічних садів, дендрологічних та зоологічних парків.

З метою розвитку наукових досліджень з проблем заповідної справи, поліпшення її координації, здійснення аналізу, оцінки та прогнозу екологічного стану ПЗФ передбачається створити на базі існуючої лабораторії наукових основ заповідної справи (м.Київ) науковий центр при Міністерстві охорони навколишнього природного середовища України, який буде співпрацювати з Національною академією наук України, Українською академією аграрних наук, вищими навчальними закладами та іншими науковими центрами.

5. РОЗШИРЕННЯ МЕРЕЖІ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПЗФ

Мережу територій та об'єктів ПЗФ передбачається розширяти за рахунок мінімально антропогенно порушених земель та акваторій, а також тих, на яких ширше представлені види тварин і рослин, занесені до Червоної книги України, та рідкісні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України. Має бути забезпечено, щоб у кожній фізико-географічній провінції був щонайменше один природний, біосферний заповідник або національний природний чи регіональний ландшафтний парк, де охорона природних комплексів і збереження екологічної рівноваги поєднуватимуться із організованими формами підготовки кадрів, екологічного виховання, екологічного туризму, регламентованого відпочинку на природі (додаток № 1).

Мають бути проведені додаткові наукові дослідження з метою вивчення можливості заповідання частин територій, які до цього часу використовувалися як військові полігони, пошуку можливостей посилення охорони великих та малих річок, морських акваторій, територій, де представлені типові грунти шляхом включення найбільш цінних ділянок до ПЗФ.

Важливо посилити охорону місцезнаходжень викопної фауни і флори, ширше проводити на заповідних територіях відновлення корінних, типових природних комплексів, реакліматизацію видів тварин та реінтродукцію рослин.

Значна увага приділятиметься формуванню на базі природних заповідників, національних природних парків та інших заповідних територій системи полігонів для моніторингу навколишнього природного середовища, створенню біосферних заповідників у складі їх міжнародної мережі.

Намічається також розширення існуючих територій та об'єктів ПЗФ з метою збереження прилеглих до них та інших цінних у екологічному відношенні територій та акваторій у дельті Дунаю, на північному узбережжі Чорного та Азовського морів, у тому числі Бердянської, Обитічної, Білосарайської та Кривої кіс, у районі Шацьких озер та в інших регіонах (додаток № 1).

Подальшого розвитку має набути резервування особливо цінних у науковому та екологічному відношенні територій для наступного заповідання.

Розвиток мережі ПЗФ передбачається забезпечити у поєднанні з оптимізацією структури інших територій, що особливо охороняються і мають екологічні, захисні фун (ліси 1 групи, зелені зони міст та селищ міського ти.., водоохоронні зони, полезахисні лісосмуги та інші), з метою формування з урахуванням ландшафтних умов, структури гідрологічних басейнів, динамічних та інших особливостей природних комплексів територіальної основи загальнодержавної системи охорони навколишнього природного середовища, у якій особливо цінні у екологічному відношенні території («екологічні вузли») з'єднуються між собою «екологічними коридорами», в тому числі транснаціональними. Це матиме особливе значення для збереження біологічного різноманіття, шляхів міграції тварин, стабілізації екологічної обстановки, запобігання розвиткові несприятливих природних процесів.

6. ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПЗФ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Здійснення моніторингу навколишнього природного середовища передбачає формування такої мережі територій та об'єктів ПЗФ, яка б враховувала територіальні та часові зміни екосистем у межах країни та тенденції глобальних змін біосфери. Ця система повинна відображати фоновий, еталонний стан навколишнього природного середовища, регіональні особливості, диференціацію ландшафтів та інших природних комплексів, ступінь їх антропогенної трансформації, враховувати особливості динаміки, сприяти поліпшенню прогнозування змін на різних рівнях організації екологічних систем та стати складовою частиною державної системи моніторингу навколишнього природного середовища України. Для цього в межах територій ПЗФ визначатимуться місця розташування спеціальних полігонів, для яких передбачається:

створення докладних ландшафтних, геоботанічних та інших спеціальних екологічних карт, геоінформаційних систем;

закладання екологічних профілів, пробних площ, які репрезентуватимуть все різноманіття природних комплексів та об'єктів, їх просторово-часові особливості з метою організації на них спеціальних стаціонарних комплексних досліджень.

Програма передбачає створення системи централізованого опрацювання інформації, яка включатиме комп'ютерний банк даних з рядом пов'язаних між собою блоків: географічного, екологічного, ботанічного, зоологічного та інших.

7. ЮРИДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для поліпшення юридичного забезпечення розвитку заповідної справи в Україні у першочерговому порядку необхідно:

привести акти чинного законодавства у відповідність із Законом України «Про природно-заповідний фонд України»;

розробити і прийняти законодавчі акти про рослинний світ та про систему територій, що особливо охороняються, надати Переліку рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення, рослинних угруповань («Зелена книга України») нормативного характеру, забезпечити його офіційне видання;

вдосконалити нормативну базу діяльності природоохоронних органів, насамперед Міністерства охорони навколишнього природного середовища України;

уточнити класифікацію територій та об'єктів ПЗФ, внести інші зміни та доповнення до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» з метою розширення можливостей для збереження природно-історичних об'єктів екокультурної спадщини, охорони на заповідних територіях мігруючих видів тварин, штучного розведення та інтродукції, перш за все рідкісних видів тварин і рослин, збереження місцезнаходжень викопної флори і фауни, вирішення інших завдань, передбачених даною Програмою;

внести зміни до лісового законодавства для оптимізації проведення рубок на територіях ПЗФ;

розробити пропозиції щодо поліпшення механізму стимулювання підприємств і організацій, на землях яких створюються природно-заповідні об'єкти;

посилити адміністративну, кримінальну, матеріальну відповідальність за порушення режиму заповідних територій та вдосконалити механізм накладання відповідних стягнень;

завершити до кінця 1995 року оформлення прав як юридичних осіб природних та біосферних заповідників, національних природних парків, ботанічних садів, дендрологічних парків, зоологічних парків загальнодержавного значення, а в разі потреби — інших об'єктів ПЗФ.

8. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ

Передбачається створити у системі Міністерства охорони навколишнього природного середовища України державний орган управління, якому підпорядкувати заповідники та національні природні парки України. Необхідно посилити державний контроль за додержанням режиму територій та об'єктів ПЗФ. Важливим завданням є впорядкування структури органів Міністерства охорони навколишнього природного середовища України на місцях, які займаються питаннями заповідної справи, забезпечити поліпшення їх матеріально-технічної бази та кадрового складу.

Для обліку, оптимізації та прогнозування розвитку природно-заповідних територій слід прискорити створення державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ.

9. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програмою передбачено поліпшення фінансового забезпечення розвитку заповідної справи, в тому числі збільшення обсягів капітального будівництва, коштів на реконструкцію та капітальний ремонт основних приміщень і споруд, на придбання основного лабораторного обладнання, транспортних засобів, спеціальних машин і механізмів, створення, розширення та утримання об'єктів ПЗФ, управління ними, на проведення наукових досліджень, забезпечення діяльності наукових центрів та лабораторій та здійснення інших заходів. Загальний обсяг витрат на шестирічний період (1995—2000 рр.) орієнтовно становить 4,84 трильйона карбованців у цінах на 1 травня 1994 року. Фінансування розвитку заповідної справи має здійснюватися у централізованому порядку. Для здійснення заходів, передбачених Програмою, Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України за поданням Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та за участю інших заінтересованих державних органів щорічно, з урахуванням економічних можливостей держави, визначатимуть обсяги державних централізованих капітальних вкладень і бюджетних коштів на проведення заходів, спрямованих на збереження та розвиток природно-заповідного фонду. Обсяги коштів, наведені у додатках № 3 — 11, є орієнтовними. Для вирішення завдань, передбачених Програмою, доцільно розширити використання коштів позабюджетних екологічних фондів, створити спеціальні фонди сприяння розвитку заповідної справи в Україні.

Передбачається також надання податкових та інших пільг підприємствам, установам та організаціям, які забезпечують функціонування територій і об'єктів ПЗФ.

10. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

З метою активізації участі України у міжнародному співробітництві з питань охорони і раціонального використання територій та об'єктів ПЗФ треба:

активізувати діяльність, спрямовану на укладення багатосторонніх та двосторонніх міжнародних угод у сфері заповідної справи;

вирішити питання приєднання України до Рамсарської конвенції 1971 року про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як місця оселення водоплавних птахів, Вашингтонської конвенції 1973 року про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що знаходяться під загрозою зникнення, Боннської конвенції 1979 року про охорону мігруючих видів диких тварин, Бернської конвенції 1979 року про охорону дикої фауни і флори і природних місць їх перебування в Європі, Конвенції 1992 року про збереження біологічного різноманіття та інших міжнародно-правових актів, пов'язаних з вирішенням завдань заповідної справи;

забезпечити широку участь державних і наукових установ та неурядових організацій у виконанні міжнародних проектів, спрямованих на вирішення глобальних проблем охорони навколишнього природного середовища та розвиток заповідної справи;

створити у прикордонних місцевостях міждержавні заповідні території, передусім природні заповідники та національні природні парки, опрацювати з відповідними міжнародними організаціями питання надання кращим природним заповідникам та національним природним паркам України статусу біосферних, сертифікації їх Радою Європи з врученням відповідних дипломів;

систематично аналізувати міжнародний досвід розвитку заповідної справи, проводити наукові форуми і робочі зустрічі українських фахівців із заповідної справи з іноземними колегами;

розширити стажування українських фахівців із заповідної справи за кордоном;

сприяти створенню в Україні міжнародних наукових та інших центрів з проблем заповідної справи;

активізувати участь наукових установ у підготовці відповідних міжнародних наукових видань;

активніше розвивати міжнародний екологічний туризм.

11. ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА, ВИХОВАННЯ ТА ІНФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ

З метою сприяння розвитку екологічної освіти та виховання передбачається:

формування на базі природних і біосферних заповідників, національних природних парків, ботанічних садів, інших заповідних територій регіональних, національних та міжнародних центрів підготовки кадрів, екологічного та патріотичного виховання;

переглянути навчальні плани і програми дошкільних установ, середніх та вищих навчальних закладів з метою більш широкого врахування інтересів розвитку заповідної справи, тіснішого поєднання завдань екологічного та патріотичного виховання, насамперед дітей та молоді;

поліпшити підготовку кадрів для роботи в заповідниках, національних природних парках, ботанічних садах, дендрологічних і зоологічних парках, парках-пам'ятках садово- паркового мистецтва та на інших територіях та об'єктах ПЗФ шляхом організації відповідних кафедр, відділень, введення спеціальних учбових курсів;

організувати із залученням фахівців відповідних міжнародних організацій курси підвищення кваліфікації спеціалістів у галузі заповідної справи;

започаткувати випуск спеціального періодичного видання «Заповідна справа в Україні», систематичне опублікування наукових праць, виконаних на основі досліджень у заповідниках, національних природних парках, інших територіях ПЗФ, розширити випуск науково-популярних видань та іншої літератури з проблем заповідної справи.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо забезпечення прав громадян на використання приватизаційних майнових сертифікатів

З метою забезпечення прав громадян України на використання приватизаційних майнових сертифікатів та створення сприятливих умов для розвитку ринку цінних паперів **постановляю:**

1. Установити, що об'єкти, які перебувають у державній власності та віднесені Державною програмою приватизації на 1994 рік до груп Б, В і Г, підлягають перетворенню у відкриті акціонерні товариства.

2. Дія цього Указу не поширюється:

на об'єкти, приватизація яких здійснюється відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 17 травня 1993 року № 51 «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі» та Декрету Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року № 57 «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зданих в оренду»;

на об'єкти, приватизація яких здійснюється із залученням іноземних інвестицій згідно з рішенням Кабінету Міністрів України;

на підприємства торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування населення, готельного господарства, туристичні комплекси, науково-дослідні та проектні інститути та на об'єкти, щодо яких прийнято рішення про приватизацію;

на об'єкти, що не підлягають приватизації згідно з чинним законодавством України.

3. Установити, що засновниками з боку держави відкритих акціонерних товариств, які створюються відповідно до цього Указу, є Фонд державного майна України, регіональні відділення Фонду державного майна України і представництва Фонду державного майна України у районах та містах (далі — державні органи приватизації).

4. Установити, що державні органи приватизації, починаючи з 1 січня 1995 року, є правонаступниками органів, уповноважених управляти державним майном, щодо управління майном об'єктів, зазначених у статті 1 цього Указу.

5. Розмір статутного фонду відкритого акціонерного товариства, яке створюється відповідно до цього Указу, визначається на підставі балансу відповідного об'єкта за станом на 1 січня 1995 року та результатів останньої повної інвентаризації його майна.

6. Кабінету Міністрів України затвердити до 25 грудня 1994 року перелік не менш як 8 тисяч об'єктів, що підлягають обов'язковій приватизації у 1995 році.

Державним органам приватизації створити до 1 лютого 1995 року комісії з підготовки до приватизації цих об'єктів.

7. Комісії з підготовки до приватизації відповідних об'єктів створюються державними органами приватизації у складі керівника (голова комісії) та головного бухгалтера об'єкта, представника відповідного державного органу приватизації та, щодо підприємств-монополістів, представника Антимонопольного комітету України.

Така комісія у місячний строк з дня її створення представляє на затвердження до відповідного державного органу приватизації проект статуту відкритого акціонерного товариства, що створюється відповідно до цього Указу, акт оцінки майна об'єкта, проект плану розміщення акцій та списки осіб, які мають згідно з чинним законодавством України пільги на придбання акцій об'єкта, що приватизується.

8. Державним органам приватизації затверджувати у тижневий строк від дня одержання документів, зазначених у частині другій статті 7 цього Указу, статути відкритих акціонерних товариств.

9. Керівникам об'єктів подавати у триденний строк з дня затвердження статутів відкритих акціонерних товариств до органів, які здійснюють державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, рішення державних органів приватизації про створення відкритих акціонерних товариств та інші документи відповідно до законодавства України.

Установити, що плата за державну реєстрацію відкритих акціонерних товариств, які створені відповідно до цього указу, не справляється.

10. Установити, що з дня державної реєстрації відкритого акціонерного товариства активи і пасиви об'єкта переходять до відкритого акціонерного товариства, яке є правонаступником відповідного об'єкта.

11. Обов'язки голови правління зареєстрованого відкритого акціонерного товариства покладаються засновником на керівника об'єкта, правонаступником якого є таке товариство, і виконуються ним до завершення приватизації майна товариства.

12. Голова правління відкритого акціонерного товариства подає у тижневий строк з дня державної реєстрації товариства до відповідного фінансового органу заяву та документи в установленому порядку для реєстрації випуску акцій та інформації про їх випуск.

13. Міністерство фінансів України та інші фінансові органи здійснюють у тижневий строк в установленому порядку реєстрацію випуску акцій та інформації про їх випуск.

Установити, що державне мито за реєстрацію інформації про випуск акцій не сплачується.

14. Під час приватизації майна відкритих акціонерних товариств, які створені з додержанням строків, визначених у частині другій статті 7, статтях 9, 12 цього Указу, керівники об'єктів, їх заступники, керівники структурних підрозділів об'єктів мають право на додаткове придбання акцій товариства за їх номінальною вартістю з відстрочкою оплати на один рік на загальну суму до 5 відсотків статутного фонду товариства після придбання акцій працівниками об'єкта на пільгових умовах. Відстрочка оплати надається за умови внесення не менш як 30 відсотків вартості придбаних акцій.

15. Установити, що 100 відсотків акцій відкритих акціонерних товариств, які створені на базі об'єктів групи Б, не менш як 70 відсотків акцій відкритих акціонерних товариств, які створені на базі об'єктів групи В, та до 70 відсотків акцій відкритих акціонерних товариств, які створені на базі об'єктів групи Г, продаються зі збереженням передбачених законодавством пільг їх працівникам та керівництву, а також на сертифікатних аукціонах громадянам України за приватизаційні майнові сертифікати.

За рахунок акцій, що залишаються у державній власності, проводиться компенсація громадянам України втрат від знецінення заощаджень на рахунках в Ощадному банку України.

Решта акцій, що залишаються у державній власності, реалізується, починаючи з 1 січня 1996 року.

16. Державні органи приватизації у тижневий строк з дня реєстрації випуску акцій та інформації про їх випуск приймають рішення про продаж цих акцій і затверджують план розміщення акцій.

17. Установити, що персональну відповідальність за додержання строків, визначених у частині другій статті 7, статтях 9, 12 цього Указу, несе керівник відповідного об'єкта, голова правління відкритого акціонерного товариства, за достовірність даних у документах, що подаються на затвердження державним органам приватизації, — керівник, голова правління та головний бухгалтер відповідного об'єкта, відкритого акціонерного товариства.

Порушення строків, визначених у частині другій статті 7 та статті 9 цього Указу, є підставою для розірвання державним органом приватизації контракту з керівником відповідного об'єкта. У даному разі керівник, з яким розірвано контракт, втрачає право на додаткове придбання акцій відповідно до статті 14 цього Указу.

18. Засновникам відкритих акціонерних товариств, які створені у процесі корпоратизації та зареєстровані на день набрання чинності цим Указом, передати до 1 січня 1995 року державним органам приватизації в порядку, передбаченому Указом Президента України від 18 березня 1994 року № 98 «Про порядок підготовки до продажу акцій відкритих акціонерних товариств, які створені шляхом корпоратизації», відповідні документи, а також сертифікати на сумарну номінальну вартість акцій відповідних акціонерних товариств.

19. Корпоратизація об'єктів, за якими на день набрання чинності цим Указом створені комісії з корпоратизації, здійснюється в установленому порядку і має завершитись до 1 лютого 1995 року.

Засновникам відкритих акціонерних товариств, які створюються у процесі корпоратизації, передати до 1 лютого 1995 року державним органам приватизації плани розміщення акцій створених акціонерних товариств. У разі, коли засновником відкритого акціонерного товариства у зазначений строк не затверджені установчі документи, проекти таких документів подаються державним органам приватизації.

20. Органам, уповноваженим управляти державним майном об'єктів, зазначених у статті 1 цього Указу, представити до 15 січня 1995 року державним органам приватизації статути (положення) цих об'єктів та контракти з їх керівниками.

21. У разі невиконання вимог статей 18, 19 цього Указу — Міністерство економіки України та Фонд державного майна України до 20 лютого 1995 року, статті 20 цього Указу — Фонд державного майна України до 1 лютого 1995 року вносять до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо відповідності займаним посадам керівників органів, уповноважених управляти майном, що перебуває у загальнодержавній власності.

Кабінету Міністрів України подати до 1 березня 1995 року висновки щодо відповідності займаним посадам керівників органів, уповноважених управляти майном, що перебуває у загальнодержавній власності.

22. Кабінету Міністрів України:

внести до 1 грудня 1994 року зміни, що випливають з цього Указу, до Методики оцінки вартості об'єктів приватизації;

подати у двотижневий строк пропозиції щодо створення центрального органу державної виконавчої влади з питань управління частками (паями, акціями), що належать державі;

у місячний строк:

— затвердити заходи щодо введення у готівковий обіг приватизаційних майнових сертифікатів, створення центрів проведення сертифікатних аукціонів та інформування населення про умови участі у таких аукціонах;

— затвердити положення про порядок проведення сертифікатних аукціонів, положення про центри проведення сертифікатних аукціонів.

23. Фонду державного майна України разом з Міністерством економіки України затвердити у десятиденний строк типовий статут відкритого акціонерного товариства, створюваного відповідно до цього Указу.

24. Контроль за виконанням цього Указу покласти на Першого віце-Прем'єр-міністра України В.Пинзеника.

25. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 26 листопада 1994 року.

КОМУ ДІСТАНЕТЬСЯ «КІТ У ЧОБОТЯХ»?

Іноді вдається обдурювати народ, але тільки на якийсь час; довше — частину народу, але не можна обдурювати весь час увесь народ.

(А. Лінкольн).

Розвиток реформ в Україні, як і в усіх країнах колишньої соціалістичної співдружності, постійно й наполегливо пов'язують з приватизацією загальнонародної власності. В хід пущено тезу, яку висунув на початку 70-х років відомий політолог Збігнєв Бжезінський, про так звану «неефективність» державного сектора економіки та про пошук «ефективного власника».

Якось непомітно було підмінено саму підставу поняття економічної реформи, суть якого полягає не в заміні однієї форми власності на іншу, а в удосконаленні та наданні системних властивостей господарському механізмові, перед котрим стоїть визначена мета виробництва. А зміна форми власності й підміна суб'єкта відносин володіння, користування і розпорядження майном є не що інше, як революція або контрреволюція.

Та парадоксальність нинішнього стану суспільства полягає в тому, що до суспільної свідомості внесено вірус алогізму (назвемо його «парадоксом кривого дзеркала»), дія котрого зводиться до сприйняття уявних речей за реальні і, навпаки, реальних — за уявні. Дивного в цьому зовсім нічого немає, бо будь-яка ідея, хоч би яка чудова була її першооснова, перетворюється на власну протилежність, коли її продовжують далі відомого пункту.

Хто скаже, що ідея незалежності й суверенітету не є принадна для будь-якого національного етносу? Але в разі зведення до абсолюту вона породжує «Великі китайські стіни» відчуження одного народу від інших, загрожує застоєм і постійними конфліктами з сусідами.

Чи візьмімо приватного власника. Як окремий індивід, який хазяйнує, такий собі дбайливий Робінзон Крузо, він вельми привабливий у своїй господарській старанності. Але, на жаль, до сучасного цивілізованого суспільства він практично не вписується, бо це останнє складається нині зі стількох зв'язків, відносин та опосередкувань, що поза цими зв'язками, відносинами та залежностями можна існувати лише на ненаселеному острові. Сучасна нація не може дозволити собі розкоші складатися з розрізнених, нічим не пов'язаних між собою виробників. І коли поступово, крок за кроком реалізувати в життя таке відокремлення, то це призведе до розвалу національної економіки, а про залучення її до світового господарства й говорити не доводиться.

Коли сьогодні говорять про те, що ми будуємо ринкову економіку і демонтуємо тоталітарну, мовці відверто лукавлять. Річ у тому, що економіці, як і людям, котрі користуються з її плодів, цілком байдуже, яка вона. Економіка або є, або її немає. Абетка будь-якої економіки починається з того, що для того, щоб вижити, люди мусять їсти, одягатися та задовольняти багато інших потреб. А для цього треба займатися виробництвом. Подобається це людям чи ні, добувати хліб насущний можна лише у виробництві, у праці. Суспільна свідомість приймає дану аксіому без обговорювання. Звідси випливає, що людину можна лише примусити «нічого не робити». Економічні зв'язки рвуться і економіка починає руйнуватися, коли у виробника починають забирати більш як половину ним зробленого. Цей факт підтверджено багатьма соціально-економічними дослідженнями та історичним досвідом людства.

Яка — приватна чи державна — форма власності переважає у суспільстві, то не має суттєвого значення для виробника. Зовсім інакше позначається форма власності на владі у суспільстві. Влада завжди вторинна від власності. У кого зосереджується власність, той і є носієм владних повноважень. У чому, наприклад, була сила комуністичної партії у недавньому минулому? Та в тому, що партія могла, не зважаючи ні на кого, розпоряджатися майном держави. Як тільки це в неї відібрали, партія опинилася без реальної влади, і це стало початком її політичної смерті в суспільстві.

Розгул приватизаційних настроїв, очевидно, не випадково збігся із заявами деяких депутатів про необхідність утвердження диктатури буржуазії.

Саме в руслі приватизаційних тенденцій та їх політичних результатів треба, мабуть, аналізувати й ініціативу Президента із Законом «Про владу». Чия власність прозирає у цьому Законі? Аж ніяк не державна, а тим більше не загальнонародна. Саме тому скоріш за все й гасло «Влада —Радам!» пора замінити на «Влада — капіталу!» Це цілком відповідатиме «національним» інтересам 1% населення країни, яке зрослося з інтересами міжнародного капіталу.

Процес приватизації в нашому суспільстві є не що інше, як перетікання власності (а слідом за нею і влади) з рук держави до рук нових приватних власників. Але для того, щоб перетікання засобів виробництва від держави та її громадян в руки небагатьох «добірних» закінчилося успіхом, воно має: а) статися мирно; б) непомітно; в) дуже швидко; г) назавжди. Ідеологічним прикриттям процесу є «всенародна ваучеризація». Тобто для того, щоб народ не нарікав, а тим більше не вибухнув, треба дати кожному хоч маленький шматочок чогось. Або зробити видимість, що дали. В такому разі обурення суспільної свідомості стирається: «Тобі (мені) теж дали!» Але юридично все обставляється дуже красиво — «Рівне право!» Такий собі комунізм..., але навпаки. Початкова вартість так званих приватизаційних майнових сертифікатів була розрахована за схемою: вартість 70 % національного багатства поділялася на загальну чисельність громадян України. До вартості національного багатства, зрозуміло, не заносили землю, її надра і так звані «нематеріальні активи». До речі, все це ми досі не можемо, та й не вміємо обрахувати (немає відповідних метод).

Число 70% було результатом виведення з приватизаційного процесу частини національного багатства, що не підлягає приватизації, — військового майна, частини адміністративної власності, атомних електростанцій тощо.

Попри ці винятки, під час розрахунку вартості приватизаційного сертифіката припустилися суттєвих огріхів і помилок.

1. До кінця 1992 року стався реальний перерозподіл власності, здійснюваний шляхом утворення малих державних підприємств і кооперативів. Більшість цих нових структур досить оперативно перереєструвалася як приватні чи колективні підприємства і, відповідно до нового статусу, ніякій приватизації вже не підлягають. Але ж вартість їхніх основних фондів не було вилучено з національного багатства під час розрахунку розміру сертифіката.

2. Більшість орендних підприємств до цього часу вже накопичили достатню частку власного майна, про розмір якого Фонд державного майна мав дуже слабке уявлення, а правильніше було б сказати — взагалі не мав жодного уявлення. Ця частина національного багатства приватизації не підлягає і, мало того, стає додатковим джерелом коштів для викуплення майна, що підлягає приватизації.

3. Колективна власність кооперативів і колгоспів також не може бути об'єктом приватизації.

Отже, вартість приватизаційного майнового сертифіката вже від самого початку виявилася дутою!

Що ж відбулося і змінилося з 1 січня 1993 року по сьогодні?

По-перше, відбулося наростання власності в орендних колективів шляхом перетікання оборотних коштів од держави до орендарів. І процес цей ішов практично безконтрольно.

По-друге, розширилося коло неприватизовуваних підприємств.

По-третє, тривав процес відчуження державного майна через створення товариств з обмеженою відповідальністю, СП, усіляких «рогів і копит», куди перетікала і далі перетікає всенародна власність.

По-четверте, величезна кількість людей вклала свої сертифікати до трастових компаній й інвестиційних фондів, які чекають свого часу, щоб узяти участь в приватизації, й урахувати їхню роль в розподілі державласності практично неможливо.

І, нарешті, широка корпоратизаційна кампанія і створення під час її підприємств зі збереженням за державою контрольного пакета акцій значно скорочують сферу застосування приватизаційних сертифікатів і звужують можливості отоварювання українських «ваучерів».

І ось за цих умов команда Президента готує Указ, а Фонд державного майна цьому сприяє, про випуск в обіг знеособлених українських «ваучерів», за якими немає фактично жодних матеріальних цінностей. Ще й через ці нові порожні папери обіцяють у 2200 разів проіндексувати знецінені вклади населення. Ніяк інакше, ніж обшахруванням у квадраті, це назвати не можна.

Та чи можливий в принципі, хоча б потенційно, справедливий розподіл громадського надбання? Історія каже, що ні. Не братимемо глобальні макропроцеси. Згадаймо будь-який тривіальний випадок поділу спадщини поміж багатьма спадкоємцями, або навіть небагатьма, або розподіл майна між подружжям, яке посварилося. Чи є в цих поділах і розподілах бодай одна (не кажучи вже про всіх) повністю задоволена сторона? Аж ніяк. Спалахують численні судові розгляди, які хоча й ставлять у справі крапку, але, як правило, ніколи всі сторони не задовольняють. Шарль Перро чудово відобразив це у своїй відомій казці «Кіт у чоботях». Пам'ятаєте, після смерті мірошника старшому брату дістався млин, середньому — віслюк, а молодший задовольнився котом. Та й поцастило ж цьому молодшому: аякже, «кіт був у чоботях». А якби?

Чи гідно державі-банкруту розпочинати розподільні процеси замість того, щоб потурбуватися про хліб насущний для своїх громадян? До того ж постає питання: держава що — збирається вмерти, що віддає власне майно, чи назавжди збирається розлучитися зі своїм народом?

Павло КУЗНЕЦОВ,
народний депутат України,
кандидат економічних наук,
доцент
(Фракція «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя»).

ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ!

Відомий український письменник Гнат Хоткевич, згодом замордований сталінським режимом, писав у спогадах із властивим йому гумором: «Як роззявив я рота від здивування, прибувши (весною 1906 року. — Авт.), то так із роззявленим ротом і ходив шість літ».

Думаю, що такий подив охопить багатьох киян і гостей столиці, які потраплять цими днями до виставочних зал Будинку художника на виставку «Мистецтво гуцульського краю». Адже розмаїття барв і візерунків, створене народними майстрами з Коломиї і Рахова, Вижниці і Косова, Путили і Ясіні, вражає мистецькою вишуканістю, граційністю ліній і насиченістю кольорів, повагою до місцевих мистецьких традицій і пошуком власних форм художнього самовираження. І ті узори, перенесені мистецькою уявою й талановитими руками самобутніх майстрів на рушники й ліжники, на різьблені тарелі й керамічні кухлі, на великодні писанки й ткані скорци, вводять нас у дивовижний світ карпатської сторони, де чи не кожна оселя, або, точніше, світлиця, вражає красою своїх ужиткових речей і нагадує музейну залу. Де оті ужиткові речі озиваються до нас мелодією ліній та узорів, як і цей ансамбль народних інструментів із буковинського села Багна, що разом зі своєю солісткою, виконавицею народних пісень Ольгою Дроняк приїхав до Києва на відкриття виставки.

— Народним майстрам сьогодні нелегко, як і всім, — каже голова Буковинського осередку Спілки народних майстрів України Микола Шутак. — Дефіцитними й дорогими стали нитки, полотно, барвники, деревина та інші матеріали, без яких мистецько-ужиткову річ не створити. Та потяг до краси, властивий українським горянам, перемагає усі труднощі. І маємо чим вийти на люди — тому з'явилася ця виставка, до якої ми готувалися майже рік.

«Краса врятує світ», — стверджував колись відомий письменник. Думаю, що вона вже давно врятувала цих гордих і невпокорених людей, які живуть в українських Карпатах. Бо за всіх чужинецьких набігів, що лавина за лавиною прокочувалися горами протягом століть, гуцули ніколи не втрачали прагнення до волі, суверенності у своїх красивих душах. Не міняли материнської мови й батьківських звичаїв на мідяки дрібних привілеїв, які завойовники з погордою кидали своїм посіпакам, своїм підніжкам.

Верховино, світку ти наш!

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

На знімках: грає оркестр народних інструментів із села Багна; керамічна композиція «Гуцульський ярмарок» (автор — В. Стрипко з Косова).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗЕМЛЯ!

Огляд листів селян

Так вигукували колись мореплавці, відкривачі нових континентів та островів. В їхніх вигуках завжди вчувалася непідробна радість.

Так само віддавна вигукують і українські селяни, живучи «на нашій не своїй землі» і сподіваючися колись дожити до благословенного часу, коли, нарешті, земля, зрошена потом та кров'ю пращурів, стане їхньою. Раніше, особливо за часів примусової колективізації, в цих вигуках вгадувався прихований біль, а нині відчувається велика надія стати справжнім хазяїном і, зрештою, за допомогою землі досягти добробуту та поваги, без чого неможливе людське щастя.

Політичні події в теперішній Україні мають якийсь лихоманний характер. Стежачи за їхнім перебігом, люди то оживляють свої надії, то втрачають їх. І згадують минуле лихо, і намагаються аналізувати. Ось кілька рядків з листа Степана Сингаївського, мешканця села Щорсівка Коростенського району Житомирської області: «Першого разу, а було це в 1930 році, відібрали в мене п'ять десятин землі. Другого разу, а було це в 1963 році, після смерті моїх батьків, відібрали шістдесят соток. Третього разу, а було це в 1990 році, відібрали в мене 25 соток. Сільрада забрала мій город, уночі зрізали дванадцять моїх дерев...»

Степан Васильович прагне землі, щоб працювати на ній. Між іншим, цілком законне право селянина, яке в будь-якому суспільстві звикли поважати. Але, очевидно, не в нашому, бо цій людині, як зрозуміло з листа, довелося пройти через низку судів, проте бажаного шматка грунту вона так і не одержала.

Пригадується, як іще рік-два тому на сторінках газет, по радіо й телебаченню виступали дуже красномовні люди з добре відточеними фразами і ще краще поставленими голосами, які запевняли суспільство, що селянинові ніякої землі у приватну власність і не треба. Він її просто не хоче. І наводили конкретні приклади. Воно й тоді було видно, що ці «вболівальники за народ» кривлять душею. А тепер люди наче від тяжкого сну прокинулися. Вони зрозуміли, що розмова про землю — не пуста балаканина всіляких базік, тому й заворушилися. Бо земля — це справжнє багатство для роботящих рук і розумних голів.

Із села Вінницькі Хутори Вінницької області Василь Ящук пише: «Прошу повернути мою власну земельну ділянку в 0,5 гектара... Батьком опрацьована в колгоспі, мною звільнена від фашистської чуми, обіцяна Радянською владою як такому, що постійно проживає в селі, і вилучена незаконно після смерті батька в 1975 році...»

Зі Згурівки Київської області звертається до газети Надія Дудченко. Вона, зокрема, пише: «Ми з чоловіком, ветераном війни і праці, інвалідом, проживали в центрі Згурівки на батьківській землі, яка колись належала до власності прадіда Конона, діда Митрофана і батька Григорія, яка передавалась у спадщину від батька до сина...» А далі йде довга історія про незаконне вилучення в подружжя ділянки. Цим питанням давно займаються виконком райради, прокуратура району, але кінця тяганині не видко. Тому гірко звучить закінчення листа: «Хтозна чим, коли, на чию користь закінчаться земельні спори Дудченка М.Ф. із селищною Радою, хоч за Земельним кодексом України вони повинні вирішуватися протягом десяти днів. А в нас вони тривають уже півтора року».

А от лист Параски Іллюк з Великого Рожина Косівського району Івано-Франківської області. Жінка теж повідомляє, що земля, господинею на якій їй хотілося б стати, колись належала її дідові, а тому, вважає вона, має належати і їй. Цій селянці вторить Іхтима Руснак з Давидівців Кіцманського району Чернівецької області. Вона скаржиться, що має суперечку із сусідкою щодо восьми соток. Пише: «Це ще мого тата земля. Я 1926 року народження, а Зоя (ім'я сусідки, з якою конфліктує, — **Б.С.**) 1957 року народження. То хто з нас давніша газдиня?.. Людям землю роздають, а за мою мене судять. яка неправда існує!»

З цих та багатьох інших листів випливає, що люди дуже хочуть мати землю, віддають «боротьбі» за неї місяці й роки, але не знаходять часу уважно прочитати Земельний кодекс. Тим часом у ньому чорним по білому зазначено, що колишнім власникам землі (їхнім спадкоємцям) або землекористувачам земельні ділянки не повертаються. За їхнім бажанням їм можуть бути передані у власність або надані в користування інші земельні ділянки на загальних підставах. А це означає, що немає жодної потреби людині переконувати, скажімо, виконком сільської Ради в тому, якими великими наділами колись володіли її діди й прадіди в цьому населеному пункті. В кодексі, між іншим, визначено обов'язки власників земельних ділянок і землекористувачів. Серед них є й такі: не порушувати права власників інших земельних ділянок і землекористувачів, у тому числі й орендарів; додержувати правил добросусідства.

Відчувається, що закон ще не затужавів, що йому надто мало вірять, а тому там, де йдеться про землю, про її розподіл, створюється атмосфера якогось психозу. Одна жінка з Долини Івано-Франківської області побачила, що чужі люди міряють територію, котра належить кооперативові, який вона очолює. Здавалося б, нехай задовольнять свою допитливість і йдуть далі своєю дорогою. Але керівниці кооперативу це так не сподобалось, що вона вдарила телеграми раз і вдруге аж у дев'ять адрес — від голови виконкому місцевої Ради до Президента України. Тим часом немає рації це робити, бо ні Київ, ні обласне керівництво не займатимуться даним питанням. Адже в кожному районі є виконавчий комітет райради, є міліція, прокуратура і суд, які мають бути готові відновити справедливість і навести порядок у будь-якому населеному пункті району.

Часом цей психоз провокує нечітка робота керівників Ради. І тоді доводиться згадувати трагічні історії, коли за шмат землі брат нищив брата. Про конфлікт, описаний у повісті «Земля» Ольгою Кобилянською, нагадав лист шкільної техпрацівниці, матері трьох дітей, дружини померлого чоловіка-колгоспника, К.П.Шаправської із села Черниця Корецького району Рівненської області. Маючи півгектара землі, ця жінка відчула необхідність посіяти для сім'ї пшеницю ще на якійсь ділянці. А тут під її хатою саме підходящий шматок землі «гуляв». От вона й звернулася до голови сільради з проханням надати їй ці сотки. Після довгих зволікань голова, нарешті, дозволив (на словах) засіяти ділянку. Жінка засіяла, після чого зразу ж знайшовся її господар. Він узяв та й пересіяв площу ячменем... Одне слово, зчинився конфлікт. «За цей шматок городу мене уб'ють!» — пише настрахана жінка.

Що можна на все це сказати? Слова до діла не пришиєш, усного дозволу голови для користування землею недостатньо. Треба, щоб виконком Ради прийняв відповідне рішення — і тільки воно може служити підставою для користування.

З цієї та багатьох інших подібних історій стає зрозуміло, що питання власності на землю нині таке гаряче, що сільські та селищні Ради разом з прокурорами та народними судами не завжди бувають на висоті в його вирішенні.

Та от землю отримано. Що, усі проблеми відійшли в минуле? Де там! Можна стверджувати, що тільки тепер справжні проблеми й обсідають людину. «Нині я маю близько п'яти гектарів землі в постійному користуванні і близько двох — у тимчасовому на умовах оренди, — пише агроном і фермер Володимир Скалецький із селища Томаківка Дніпропетровської області. — Маю Державний акт на землю, свідоцтво про реєстрацію, печатку і рахунок у банку. Проте мене можуть запитати: а техніка у вас є?»

На жаль, автор листа не повідомляє, яким чином доводить до пуття свої гектари. Часом не з допомогою лопати й сапки? Бо рядком нижче він пише, що має велике бажання придбати трактор МТЗ, та грошей на нього не має. А тому звертається до спонсорів з проханням перекаэувати гроші чи валюту на його рахунок Р/р 00045858 у Томаківському банку АК АПБ «Україна» Дніпропетровської області.

Фермер завершує свого листа так: «А поки що продукцію зі свого поля (сіно) вожу возиком. Молодики глузують: «Дядьку, ви часом не китаєць? Бо лише в Китаї користуються таким транспортом». Я ж їм відповідаю: «Ні, я українець». Скитаїзований, — додамо від себе.

Володимир Сергійович пояснює, чому він змушений вдаватися до такого способу добування грошей. «Банк може надати мені кредит лише на 50 мільйонів карбованців, а трактор коштує 360 мільйонів».

Запрошуючи читачів посприяти Скалецькому в розв'язанні його труднощів, усе ж беру на себе сміливість порадити майбутнім фермерам, клопочучись про придбання землі, водночас, турбуватися й про те, щоб було чим її обробляти. Адже мало користі з землі без трактора.

Може скластися враження, що про землю дбають тільки люди, які вийшли з колгоспів чи радгоспів. Тим часом і трудівникам, вірним колективному господаруванню, властива тривога за майбутнє землі, на якій живуть і працюють. Ось лист із колективного підприємства «Бобрицьке», що в Роменському районі Сумської області, написаний Г.Ф.Сідлецьким. Цей чоловік дійшов висновку, що колгосп є найгіршою виробничою одиницею: «Плани давай виконуй за найнижчими фінансово-смішними цінами, а під плани ніхто гарантій не дає. Те, що потрібно господарству, продають за фантастичними цінами. Якийсь абсурд. Селяни зосталися без штанів. З огляду на все це я запропонував на правлінні: надати кожному членові господарства по 1,25 гектара, і цю площу обробляти колгоспною технікою, але за рахунок колгоспників. А вироблену продукцію вважати власністю трудівників. Так колгоспник зможе соціально захиститися. Цей захід допоможе колгоспові до 1995 року стати акціонерним товариством, закріпити за собою землю. Будемо орендарями. І тоді всілякі темні ділки не зможуть забрати нашу землю і пустити нас із торбами... Так я сказав, але мене ніхто не підтримав. Почали доводити, що приватизацію припинено, скоро все повернеться до старих порядків»... Як бачимо, Ромни все ще торують дорогу до «світлого майбутнього».

Проте, як на мою думку, опоненти Георгія Федоровича все ж таки не мають рації. Скільки б не стримували бажання людей володіти землею, а все ж вони свого доб'ються.

І в досягненні цього природного права їм допомагає Президент України Леонід Кучма. Його доповідь «Шляхом радикальних економічних реформ» доводить, що не перевелися ще в Україні люди, здатні дивитися вперед, і саме завдяки їм життя не зупиняється; що приватизація й далі відбуватиметься. А тому будемо сподіватися, що Верховна Рада знайде в собі сили забезпечити перехід суспільства до ринку розумними, добре виваженими, далекоглядними законами. І тоді земля стане щедріша, життя на селі нарешті нормалізується. А це допоможе вижити місту й перейти на ринкові відносини всьому суспільству.

Борис СИДОРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Колонка власкора

ПРОЛЕТАРІ ВСЬОГО КОНОТОПА, ЄДНАЙТЕСЯ!

Керівники 12 підприємств Конотопа уклали договір про створення відкритого акціонерного товариства «Авіаконцерн». Вижити поодинці за цих скрутних часів важко, а тому ідея об'єднання виробничиків для спільного розв'язання проблем знайшла одностайну підтримку. Засновники нової структури домовилися про принципи співробітництва і намітили заходи щодо кооперації зусиль, зокрема у випуску міських автобусів, гірничо-шахтного обладнання, товарів народного споживання.

І У НАС ТЕПЕР Є ГАЗ

Попри економічні негаразди на Сумщині виконують програму газифікації населених пунктів. За неповні два роки на території області прокладено майже 800 кілометрів газопроводу. Місяць тому символічний факел було запалено у старовинному Глухові, а щойно голубе паливо отримав ще один райцентр — Кролевець. Нині розгортаються роботи на підходах до Ямполя, куди газ надійде на початку 1995 року.

СВЯТИЙ МИХАЇЛ У «КОМІНТЕРНІ»

Храм освячено в одному з найбільших у Недригайлівському районі сіл — Коровинцях. Збудовано його коштом тутешнього колгоспу «Комінтерн» на тому самому місці, де колись, до знищення у 30-х роках, стояла церква. Хресний хід і урочисту службу божу відправив єпископ Сумської єпархії Варфоломей.

СРІБЛО ВТОРИННЕ, ТА ЗАТЕ СВОЄ

У Шосткинському виробничому об'єднанні «Свема» став до ладу завод вторинних коштовних металів. З використаних кіно-, фото-, рентгеноплівок, виробничих відходів тут добувають азотнокисле срібло, яке поки що є незамінним складником у виробництві світлочутливих матеріалів. З пуском заводу об'єднання значною мірою покриватиме дефіцит матеріалу, якого в Україні нема.

ВЧИТЕЛЯМ УРВАВСЯ ТЕРПЕЦЬ

Обвальне підвищення цін вкинуло вчителів у бідність. Зібравшись на надзвичайну конференцію, педагоги середніх навчальних закладів Сум обговорили план дій із захисту своїх життєвих прав. Конференція зажадала від місцевих властей знайти можливості для підвищення зарплати вчителям. У разі невиконання цієї вимоги працівники готові вдатися до крайнього заходу — страйку.

ЗНАННЯ ПРО НАЦІОНАЛІЗМ — У МАСИ

Націоналістичний клуб імені Ярослава Стецька створено під егідою спілки української молоді «Сумшина». Його мета — організація просвітницької діяльності, розповсюдження та друкування творів Д.Донцова, М.Сціборського, М.Міхновського, Я.Стецька, Ю.Липи, О.Ольжича, С.Бендери, О.Теліги та інших ідеологів націоналізму. У найближчих планах клубу також проведення всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Молодь і націоналізм».

ПІРАНЬЇ — НЕ МИШІ

Заплативши кругленьку суму в доларах, житель Сум К. придбав симпатичного голубого кота-перса, якого назвав Леопольдом. За відсутності господарів кицько, мандруючи квартирою, заліз на шафу. Очевидно, у якийсь момент він втратив рівновагу і впав прямісінько в акваріум, де нудьгував у чеканні обіду невеличкий табунець рибок піраній, куплених напередодні любителем екзотики також за шалені гроші. Сутичка була коротка і кривава. Коли господарі повернулися додому, від Леопольда мало що залишилося. Тепер сім'я перед дилемою: чи залишити акваріум з хижаками, чи завести нового кота.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Конфліктна ситуація

Своя рука — владика,

або Чому у Перевальську гальмують приватизацію

На закони треба впливати...

Заступник голови Перевальського райвиконкому В. Рябова вважає: «Оскільки закони недосконалі, то на них треба впливати», а не виконувати...

Знову й знову дослухаюся до змісту сказаного і, вкотре, зринає давньоримське: «Хай гине світ, але торжествує закон».

Правда, голова районної Ради С. Винник зауважує:

— Так то для римлян того часу було справедливо».

Ось уже котру годину сидимо у його кабінеті, але таке враження, ніби говоримо різними мовами. Хоча з української встигли перейти на російську.

Отож нічого дивного, що не можуть знайти спільної думки з керівництвом району і працівники місцевої торгівлі, які вирішили викупити орендовані ними підприємства.

У 1992 році відповідно до Указу Президента України Перевальський відділ робітничого постачання реорганізувався у 32 орендних і 15 комерціалізованих підприємств торгівлі і громадського харчування. Нарешті нинішнього року торговельники на базі набутого досвіду вирішили викупити орендоване майно і утворити акціонерні товариства. Хто — відкритого типу, а дехто — закритого.

Проте їм трохи не пощастило. Саме у перехідний період відбулися вибори і в районі змінилася влада. До керма прийшли люди, які тривалий час працювали на педагогічній ниві, а в самій райраді сформувалася прокомуністична більшість. Новий районний глава вирішив твердою рукою навести на ввіреній йому території порядок, а для цього закон підмінив методом революційної доцільності.

(Зауважу лише, що колишнє керівництво припустилося кількох похибок у ході приватизації, які й дозволили Сергію Володимировичу вчепитися мертвою хваткою в орендарів. Щоправда, не в усіх. Але про це трохи нижче).

Попри те, що були виправлені усі недоліки і похибки під час підготовки документів, попри те, що були виплачені кошти за орендоване майно і нотаріально оформлені документи його купівлі-продажу, влада відмовилася реєструвати новоутворені товариства — натрапила коса на камінь.

Першою підготувала усі документи і навіть отримала акт № 1 директор ресторану «Восток» Наталя Леонович. Але їй відмовили, сказали: «Зачекайте». Можливо, жінці було б і не образливо, але водночас у райвиконкомі зареєстрували кілька товариств, які документи подали пізніше, — магазинів №№ 1, 40.

На всі свої звертання директор ресторану письмової відповіді не отримала.

Паралельно місцева влада розпочала наступ на головне орендне торгово-виробниче підприємство, яке очолює Б. Чаплигін. У хід одразу пустили тяжку артилерію. Утворили депутатську комісію, а 16 вересня ц.р. скликали позачергову сесію районної Ради. Тема — незадовільна заготівля овочів і фруктів на зимово-весняний період. Головного винуватця не шукали — визначили без роздумів: Б. Чаплигін. Йому інкримінували розвал підприємства, повне банкрутство, навіть приписали помилки своїх попередників при підготовці документів для проведення приватизації.

Рішення, по суті, звелося до одного пункту: забрати (в орендного підприємства, яке приватизується!) базу № 3, де складуються заготовлені овочі, і передати товариству з обмеженою відповідальністю «Кристал».

Довідка «ГУ»: ТОВ «Кристал» утворене на початку цього року. Статутний фонд — 300 тисяч карбованців. Очолює його Г. Коломайко. Фізичні і юридичні засновники — невідомі.

У брехні ноги короткі...

У розмові зі мною і С. Винник, і Т. Рябова, підкреслюючи, що вони нічого особистого не мають до Б. Чаплигіна, постійно наголошували: головне орендне торговельно-виробниче підприємство із заготівлею овочів не справиться, і квит. Воно — банкрут, бо, мовляв, сума несплачених кредитів становила на 1 вересня 21 мільярд карбованців.

Як виявилося, дещо лукавили. Ця сума фігурувала станом на 1 квітня, коли орендні та комерціалізовані підприємства (а їх у складі об'єднання було 47) відповідно до чинного законодавства розпочали відкривати власні рахунки і ділити фінансово-майновий баланс. Отож, у підприємства, очолюваного Б. Чаплигіним, лишилося заборгованості на суму 6 мільярдів карбованців, половину якої воно встигло погасити до 1 вересня. Тобто мені назвали цифру, завищену (напевне, свідомо) у сім разів.

Спробували керівники району навести й інший вбивчий факт — на складах з корисливою метою приховується 147 тонн цукру. Солодкий товар притримують для того, щоб нагріти руки при черговому підвищенні ціни.

І знову — неповна інформація. Бо господарі цього цукру насправді — хмельницькі цукровари, які за угодою передали його перевальським торговельникам для реалізації за ціною, існуючою в день продажу. Тобто, незалежно від цінової кон'юнктури, працівникам прилавку залишається виключно торговельна надбавка, решта коштів переадресовується у Хмельницьку область.

Подібну тактику В. Рябова укупі з районним головою застосували і на сесії районної Ради, про яку йшлося вище. Правда, до них прилучилася ще одна дійова особа — заступник керуючого Перевальської філії Агропромбанку «Україна», яка підтвердила, що торговельно-виробниче підприємство — банкрут і заявила:

— Нікому ніяких кредитів не видамо...

Питання кредитів виникло не випадково. Річ у тім, що напередодні сесії у Луганську відбулося розширене засідання облвиконкому з подібним порядком денним — в області (а не тільки в Перевальську), і справді, склалася критична ситуація із заготівлею вітамінної продукції. Але, на відміну від перевальчан, розуміючи усю складність ситуації, обласні керівники прийняли рішення про виділення кредиту заготівельним організаціям на суму 330 мільярдів карбованців під 80 відсотків річних.

Згодом вдалося з'ясувати: Б. Чаплигін просив гарантійний лист для отримання кредитів, щоб заготовити овочі. Однак йому відмовили. На відміну від товариства з обмеженою відповідальністю «Кристал», яке у нашій розповіді вже згадувалося. Як повідомили автора цих рядків депутати районної Ради і член виконкому, товариство отримало і гарантійний лист, і 2 мільярди карбованців кредиту під 80 відсотків. Але й це ще не все. Йому було, по суті, «подаровано» ще 2 мільярди із позабюджетних фондів району.

Любов зла...

Якась дивна любов спалахнула між керівництвом району і приватним підприємством, діяльності якого жителі Перевальська ще ніде не бачили. Може, її пояснить той факт, що Г. Коломайко свого часу очолював Перевальський відділ робітничого постачання, а заступником у нього працювала нинішній заступник голови райвиконкому В. Рябова? Інше пояснення знайти важко. Тим більше виходить, що Б. Чаплигін перейшов їм обом дорогу — свого часу змінив у кріслі керівника Г. Коломайка, а через два роки В. Рябова змушена була подати заяву про увільнення за власним бажанням з посади заступника Бориса Сергійовича..

Не хочеться, їй-бо, не хочеться робити далекосяжні висновки, але та наполегливість, з якою ведеться наступ на завоювання перевальського ринку з боку Валентини Тимофіївни, аби утвердити там монополістом товариство, очолюване Григорієм Федоровичем, наштовхує на них.

Адже базу № 3 хотіли передати «Кристалу». Не вдалося. Бо рішення сесії пішло врозріз із законом. То змусили Б. Чаплигіна віддати частину її у суборенду тому ж таки «Кристалові».

***

Взагалі складається враження, що у Перевальську процвітає принцип: своя рука — владика. Шість легкових автомобілів мала районна Рада напередодні нових виборів. Але цього, схоже, для нового керівництва малувато. Отож і придбало воно для своїх виїздів ще й чорну «Волгу» за 450 мільйонів карбованців. Вважай, віддали за тодішнім курсом 10 тисяч доларів, тоді як у Росії цей автомобіль коштував всього-на-всього 7 тисяч «зелених». І заплатили за нього не комусь, а приватній особі з Алчевська.

— Ми брали «Волгу» там, де прокурор брав «Ниву» — у посередників, — виправдовується голова райради С. Винник.

Але то ще не все. Щоб, так би мовити, поставити крапку у своїй боротьбі з торговельниками, викинули на вітер, а точніше заплатили приватній фірмі 30 мільйонів карбованців за відеофільм, у якому С. Винник і В. Рябова знялися в ролі головних героїв, здійснюючи похід від магазину до магазину, від бази до холодильників, коментуючи на свій лад відповіді торговельників і покупців. Хотіли показати на черговій позачерговій (планові не проводяться) сесії, яка мала зупинити процес приватизації у Перевальську.

***

За рамками моєї розповіді лишилося ще чимало і зустрічей, і розмов, і побаченого, і почутого. Спершу планувалося показати, як місцева влада протистоїть прогресивним працівникам, що хочуть волі, розуміючи: приватизація збереже їхнє робоче місце, розкує ініціативу.

Проте життя складніше всіляких схем. Виявляється: їсти хочеться всім. Отож, як висловився один із моїх співрозмовників, розпочалася боротьба за переділ власності. Часу обмаль, та й припізнилися дещо...

І все це прикрите пишномовною фразеологією,фальшивим піклуванням про народ. Як сказала Валентина Тимофіївна:

— Щоб наші нещасні жителі могли придбати хоч якийсь товар.

Володимир КОРОЛЮК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Київ—Алчевськ—Перевальськ—Луганськ—Київ.

P.S. Коли матеріал був готовий до друку, стало відомо, що колегія арбітражного суду Луганської області визнала відмову Перевальського виконкому райради у реєстрації акціонерних товариств, що виникли на базі орендних торговельних підприємств, незаконною і зобов'язала їх зареєструвати. Правда, районна влада це рішення опротестувала. Протистояння триває...

Відкрили пам'ятник... уночі

У шахтарському Єнакієвому біля Палацу культури шахти «Юнком» в одну з листопадових ночей з'явився пам'ятник жертвам сталінського терору — перший такий на Донеччині, як стверджують активісти місцевого «Меморіалу», співробітники обласного краєзнавчого музею.

Відкрито пам'ятник на кошти громадянина США Івана Сарвадія, який у ті далекі роки відбував тут повинність за гріхи перед радянською владою. Втілено благородний задум за активної участі місцевих осередків Руху, УРП та інших демократичних організацій.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

Повернутися до спадщини Яворського

Палкому вболівальнику за українське національне відродження, авторові своєрідної концепції історії України, академікові Всеукраїнської академії наук Матвію Яворському було присвячено семінар з нагоди 110-річчя від дня його народження. Організовано семінар Інститутом історії України. Учасники відзначили помітний вклад М. Яворського в українську історичну науку, говорили про його місце в українському культурному житті та трагічну долю академіка в умовах тоталітаризму. Наголошувалося і на виданні наукової бібліографії ученого, а також відомого «Нарису історії України» та інших його праць.

Людмила ГРАЧ.

Обдарованим спортсменам — стипендії

Виконком обласної Ради прийняв рішення: встановити стипендії сорока кращим спортсменам Херсонщини. На матеріальну підтримку в розмірі семи мінімальних заробітних плат щомісяця можуть розраховувати члени збірних команд країни та області, призери чемпіонатів і першостей світу, Європи, України як, серед дорослих, так і юніорів старшого віку. В разі зниження спортивних результатів або дискваліфікації виплату стипендій припинятимуть.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

«Міст» веде до Європи

Завтра в Луцьку відкривається великий міжнародний різдвяний ярмарок, який його організатори з фірми «Едам-Світ» назвали «Міст».

— Це вже шостий ярмарок, що його проводить на Волині наше спільне українсько-польське підприємство «Едам-Світ», — сказав його директор Олексій Левченко. — На ньому будуть представлені товари народного вжитку, одяг і взуття для дітей, продукти харчування, різноманітна аудіо- та відеотехніка тощо. Найбільше представництво мають українські й польські фірми. Нашу країну представляють виробники різноманітної техніки з Києва, Львова, Дніпропетровська, Одеси, Харкова. І я скажу, що їхні вироби не поступаються закордонним зразкам за якістю. Недаремно покупці із західних країн дедалі частіше заїжджають на наш ярмарок. Тут можна придбати товар багато дешевше, ніж у Німеччині чи Франції, а наші виробники вже навчились не підводити своїх партнерів у строках поставок. Чим ще приваблює Луцьк зарубіжних покупців? Ми близько від кордону, а тому проблеми перевезень дещо зменшуються.

І оскільки наш ярмарок передріздвяний, ми запрошували на нього фірми, які торгують продуктами харчування. Великий вибір дитячих подарунків, цукерок, дитячого харчування, маку, усіляких приправ, какао й кави представила фірма МРК з Ізраїлю. Тих, хто замовлятиме в неї продукти оптом, очікує значна знижка у ціні. Про високу якість їхньої продукції говорити зайве. Я недавно повернувся з Ізраїлю, де ознайомився з діяльністю МРК. Вона має угоди лише з тими виробниками, які випускають екологічно чисті продукти. Здебільшого за їх виробництвом на заводі чи фабриці стежить рабин.

Залишається додати, що ярмарок у Луцьку триватиме по 11 грудня.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

«Крус-віртуоз» їде в «глибинку»

Здійснення широкої пропаганди вітчизняної та зарубіжної класичної музики розпочав відомий у Миколаєві творчий колектив — камерний оркестр «Крус-віртуоз», де керівником Аркадій Сатановський. Виступи намічені в робітничих селищах самого Миколаєва, районних центрах, найвіддаленіших селах. Перший такий концерт відбувся в Очакові, куди до районного Будинку культури зібралися мешканці не тільки міста, а й навколишніх сіл. І там, виявляється, немало шанувальників музичної класики. Отож, побоювання оркестрантів, що за нинішньої соціально-економічної скрути людям, а тим більше в «глибинці», не до музики, на щастя, не справдилися.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаїв.

З більшовиками освітяни не збраталися...

Освітяни Одеси вирішили зібратися на Куликовому полі, щоб на мітингу ще раз обговорити свої соціально-економічні вимоги до місцевих та столичних властей, домовитися про подальші дії аж до повного задоволення отих вимог, а потрапили на ... вкрай політизоване антиурядове збіговище. Зрозуміли це вже після кількох виступів під червоними прапорами: один оратор наголосив, що ніяке ото не Куликове поле, де вони зараз стоять, а площа великої жовтневої соціалістичної революції, другий закликав всенародно осудити Президента і його команду, третій переконував, що лиш більшовики-ленінці здатні вивести країну з кризи...

Освітяни одразу ж дистанціювались і провели свій мітинг в іншому місці.

Георгій ФЕДОРОВИЧ.
Одеса.

КРАПЛИНКУ СЮРРЕАЛІЗМУ НА ЖІНОЧЕ ВУШКО

зможе нанести молодий луганчанин Костянтин Шевердін

Він займався живописом, графікою. І ось йому запропонували роботу в одному з кооперативів, утворених при виробничому об'єднанні «Луганськтепловоз».

Праця — нелегка, переважно ручна. Та не в цьому була головна біда — не вистачало досвіду, спеціальних знань. Тому Костянтин повсюди шукав потрібну літературу, підучували й колеги-професіонали.

Незабаром справа пішла. Розробив два великих ювелірних гарнітури, куди входила гривна, гарнітур «Яблука», якого придбав для експозиції обласний краєзнавчий музей.

Але Шевердін у творчому плані залишався невдоволеним. Усі зроблені за класичними канонами ювелірні вироби здавалися йому образливо схожими на ранні роботи інших майстрів. Чи слід у всьому наслідувати традицію, що виключає використання в одному ювелірному виробі різних металів чи різних каменів? Адже саме життя різноманітне. Наскільки різні люди, котрі якось уживаються між собою. Невже не «уживуться» в одному виробі, приміром, камінь і кварц?

Став експериментувати. Познайомився з луганським художником-графіком Сергієм Христосенком, ювеліром-гравером за спеціальністю. Почали разом осмислювати те, що вони роблять у сюрреалістичному стилі.

— Для цього стилю, — говорить Костянтин Шевердін, — характерні нестандартні підходи, відмова від класичних критеріїв. Оскільки у світі все взаємозв'язане, не можна втиснути те, що твориш, у вузькі рамки. Гармонійна композиція повинна бути асиметрична.

Костянтин демонстрував свої роботи в Москві — на виставці «Світ релігії» (різдвяний український хрест), на Весняній виставці (набір жіночих прикрас «Людмила»).

До Москви роботи Шевердіна потрапили уже як роботи члена Спілки художників і графіків Міжнародної федерації художників ЮНЕСКО.

Інформацію про творчу діяльність тридцятиоднорічного українського ювеліра-сюрреаліста занесено у файл Лондонського музею сучасного мистецтва.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

На знімках: роботи Костянтина Шевердіна — український різдвяний хрест; перстень.

Продиктовано в номер

У лоно Київського патріархату

Синод Української православної церкви Київського патріархату задовольнив прохання єпископату, духовенства та мирян Української автокефальної православної церкви (соборноправної) у Сполучених Штатах Америки щодо прийняття їх у лоно Київського патріархату, парафії яких містяться у США та Австралії.

Це вже друга помісна православна церква у світі, яка виявила бажання духовно та адміністративно підпорядкуватися Київському патріархатові. Першою була Православна західноєвропейська церква, парафії якої містяться у Франції, Іспанії, Португалії, Італії та Канаді, де романо-германське мовне середовище.

Думка не збіглася з позицією

У деяких засобах масової інформації з'явилося повідомлення, що група офіцерів Чорноморського флоту і Військово-Морських Сил України надіслала керівництву України і Росії листа, в якому, зокрема, є заклик до практичних кроків «у сфері спільного використання збройних сил, як це було передбачено під час утворення СНД».

Прес-центр ВМС України у зв'язку з цим заявив, що інформація не відповідає дійсності. «Погляди 5—6 чоловік, котрі підписали листа, не можуть бути думкою всіх військовослужбовців ВМС України. Крім того, підписи деяких українських офіцерів фальсифіковані, повідомляє прес-центр ВМС України. Українські моряки переконані в необхідності створення на Чорному морі національних військово-морських сил як гаранта безпеки України. Якнайскоріше створення двох флотів — ВМС України і ВМС Російської Федерації — послужить справі стабілізації обстановки в регіоні, зміцненню дружби народів України і Росії».

У ветеранів гроші завелись...

До Міжнародного дня інвалідів уперше виплачено допомогу з благодійного фонду «Ветеран», створеного при Житомирській обласній раді ветеранів. На рахунку фонду — 1 мільярд 800 мільйонів карбованців.

З'явилася ця сума після того, як з ініціативи облвиконкому в області було проведено суботник на честь 50-річчя визволення України. Мета фонду — подання адресної допомоги інвалідам, малозабезпеченим ветеранам війни, праці, Збройних Сил, солдатським вдовам, самотнім літнім громадянам. Суботник висвітлив різне ставлення на місцях до цієї пекучої проблеми. Більше третини коштів надійшло з Коростеня. Коростенське відділення Південно-Західної залізниці, приміром, переказало 190 мільйонів карбованців, завод хімічного машинобудування — 51 мільйон, завод залізобетонних шпал — 23,5 мільйона карбованців. А всі колективи такого великого міста, як Бердичів, тільки 30 мільйонів.

— Кошти фонду «Ветеран» особливо стануть у пригоді під час відзначення 50-річчя Великої Перемоги, — сказав голова обласної ради ветеранів Іван Хірний. — От тільки б не з'їла їх інфляція. На жаль, існуюче положення не дає права покласти їх на депозит, щоб хоча б частково вберегти від знецінення...

Хто допоможе вижити?

Місячник допомоги родинам, котрі виховують по трое і більше дітей, розпочало Черкаське обласне об'єднання багатодітних сімей. Оргкомітет звернувся до громадськості з проханням допомогти одягнути, взути і прохарчувати дітей у суворий зимову пору. «Ми просимо допомоги ще й тому, що багато родин перебуває не просто в нелегкому становищі, а в безвиході. Страшно згадувати, але не можна й змовчати про випадок голодної смерті дитини з багатодітної сім'ї Линників з Канівського району», — пишуть у своєму зверненні члени об'єднання.

Перші пожертви і благодійні кошти почали надходити на розрахунковий рахунок Черкаського обласного об'єднання багатодітних сімей за № 700104 в АКБ «Градобанк», МФО 354444.

Продиктовано в номер

Послідовні дії викликають довіру

Уряд Китаю вітає рішення України знищити всю ядерну зброю на своїй території і приєднатися до Договору про її нерозповсюдження в новій якості — неядерної держави. Про це йдеться у розповсюдженій в Пекіні заяві Держради КНР. «Китай, який повною мірою розуміє прагнення України заручитися гарантіями своєї безпеки, — йдеться в заяві, — ні за яких обставин не погрожуватиме ядерною зброєю або не застосовуватиме її проти країн, які не мають такої зброї. КНР закликає інші ядерні держави взяти на себе аналогічні зобов'язання з тим, щоб гарантувати безпеку неядерних держав, включаючи Україну».

Російські доводи, здається, почуто

«Країнам Східної і Центральної Європи нині ніхто реально не загрожує, тому я не думаю, що проблему розширення НАТО сьогодні виправдано поставлено на порядок денний», — заявив представник Міжнародного інституту стратегічних досліджень, що базується в Лондоні, Ендрю Дункан. Він наголосив, що в сучасних умовах НАТО має інші проблеми, що потребують уваги з боку цієї організації. Зокрема, йдеться про взаємодію з ООН з метою розв'язання кризової ситуації, що склалася в колишній Югославії. Навіть коли б Росія не висловила своїх заперечень проти розширення НАТО, країнам, які входять до цієї організації, слід провести детальний аналіз наслідків своїх дій в цьому напрямі, вважає Е. Дункан. Мені здається, зазначив він, що нині слід якнайповніше використати можливості, що надаються участю в програмі «Партнерство заради миру».

Однієї війни цілком достатньо

Міністр оборони Російської Федерації П. Грачов повідомив: «Російські літаки завдавали ударів по об'єктах сил Дудаєва. Бомбові удари завдавалися по аеродромах, де, зокрема, були літаки ТУ-134, що доправили до Чечні найманців і озброєння. Саме ці об'єкти й знищувалися». Він, однак, категорично спростував твердження, ніби удари завдавалися по житлових кварталах Грозного.

П. Грачов заявив представникові тимчасового інформаційного центру: «Сьогодні, коли ситуація в Чечні загострена вкрай, я зроблю все, щоб не довести справу до силового варіанту». За словами міністра оборони, після поїздки на Кавказ він зробить доповідь голові уряду В. Чорномирдіну. В усьому обсязі буде поінформовано Президента Росії Б. Єльцина. На наступному засіданні Ради Безпеки, очевидно, буде вироблено політичне рішення.

Тим часом п'ятеро російських офіцерів з Моздокської військової бази перейшли 5 грудня на бік Дж. Дудаєва. Їхні прізвища і звання не розкриваються. Стверджується тільки, що два пілоти бойових вертольотів і три інших військовики з обслуговуючого персоналу мотивують своє рішення «небажанням брати участь у другій Кавказькій війні».

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Казуо НАКАЇ, професор Токійського університету

УКРАЇНА ЯК ЦЕНТР «НОВОЇ СХІДНОЇ ЄВРОПИ»

В історії цивілізації Україна кілька разів була центром Східної Європи. Наприклад, за часів Київської Руси. Тоді Україна була політичним, економічним і культурним центром Східної Європи. І козацької доби. Тоді Києво-Могилянська академія була культурним і академічним центром Східної Європи. Багато діячів — культурних, академічних і релігійних — отримали освіту в цій академії і працювали по усій Східній Європі. Я певен, що й тепер Україна стає знову центром Східної Європи. Центром Нової Східної Європи.

Що таке Нова Східна Європа? Східна Європа нещодавно перемістилася від Заходу до Сходу. Колишня Східна Європа — Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина — уже не є Східною Європою. Тепер їх треба назвати Центральною Європою.

Розпад Радянського Союзу створив Нову Східну Європу.

Західні республіки колишнього Радянського Союзу від Балтійського до Чорного моря, тобто Естонія, Латвія, Литва, Білорусь, Молдова і Україна — всі стали незалежні. Ця західна зона колишнього Радянського Союзу має спільну характеристику.

По-перше, ці республіки історично мають сильний контакт із Заходом — політичний, економічний, культурний. І мають тенденцію прямувати до Заходу, тобто західну орієнтацію. По-друге, ці шість республік, або значні їхні території, були включені до Радянського Союзу під час другої світової війни. І по-третє, ці республіки були економічно порівняно розвинені в Радянському Союзі. Ця зона, до того ж, була традиційною метою «Ostpolitik» — східної політики Німеччини.

Називаю цю зону від Балтійського до Чорного моря Новою Східною Європою тому, що ця територія тепер має характеристику, дуже подібну до колишньої Східної Європи, хоче хтось цього чи не хоче. Можливо, українці чи литовці не захочуть називати свою країну Східною Європою. Але я думаю, що сьогодні це факт.

Нова Східна Європа ще перебуває під сильним впливом Росії. Економічні зв'язки з Росією не можна просто різати. Економічне життя України багато в чому залежне від Росії. Номенклатурні зв'язки, створені за часів комуністичного режиму між Україною і Росією, ще не зникли.

Крім того, ці республіки ще не можуть уникнути впливу російської військової сили. Так, це характерно, що є надія уникнути впливу Росії і водночас неможливість утекти від її впливу, зокрема від впливу економічного і військового. Це специфічна характеристика Східної Європи.

Тепер трохи щодо відношення України до СНД і колишньої Східної Європи. Хтось сказав: СНД — це місце для переживання безладдя. Питання стоїть так: як довго триватиме цей безлад? Але суть у тому, що СНД не буде вічною, а тільки перехідною організацією. Отже, я особисто песимістично ставлюся до майбутньої долі СНД.

Навпаки, я оптиміст щодо майбутніх стосунків між Україною і колишньою Східною Європою. Після розпаду Радянського Союзу відносини покращали. Центральна Європа (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина) уже має Асоціаційну угоду з Європейським Співтовариством і очікує надання їй статусу справжнього членства у Європейській спільноті. Україна і Нова Східна Європа також очікують цього статусу. Це дає психологічне задоволення колишній Східній Європі.

Поява Нової Східної Європи штовхає колишню Східну Європу, теперішню Центральну Європу, що вже давно мала західну орієнтацію, ще ближче до Заходу. Разом з тим, це підштовхує Росію ще далі до Сходу.

Поява Нової Східної Європи змінила політичну карту Євразії і змінила політичні відносини в Європі.

Нова Східна Європа, в тому числі Україна як її центр, має велике значення і для Європи, і для Росії, з огляду на те, якою вона буде: частиною Європи в широкому розумінні, чи буде західною частиною СНД.

Україна та інші республіки в Новій Східній Європі переживають перехідний період. Від тоталітарного режиму до демократичного суспільства. Від соціалістичної системи до ринкової. Від другої, третьої і т.д. республіки Радянського Союзу до самостійної держави. Для повноцінного такого переходу потрібно чимало часу, можливо з 10 або й 20 років.

Протягом цього перехідного періоду Україна змушена бути частиною Нової Східної Європи. Для успішного подолання цього періоду необхідні принаймні три умови. Перша: підтримувати соборність України. Чи можна втримати Донбас, Крим і Закарпаття у складі України — це ключове завдання. Друга: потрібна стабільність політична і економічна. Третя: уникнути конфлікту з Росією. Нестабільність і конфлікт могли б спричинити безлад, і тоді цей перехідний період триватиме довше. Але мені здається, що через 10 або 20 років у теперешній Новій Східній Європі саме поняття Східної Європи як концепція зникне з карти. Геополітично кажучи, Східна Європа є і буде перехідною концепцією. Тоді, коли зникне поняття Нова Східна Європа, Україна стане нормальною, звичайною, справді європейською.

А як у них!

Інвестиції — засіб од безробіття

З початку нинішнього року діючі у В'єтнамі підприємства іноземного капіталу виробили 35 тис тонн сталі, 25 млн метрів тканини, велику кількість іншої продукції, а також здійснили складання з імпортних комплектувальних 7 тис автомашин і 70 тис мотоциклів. Обсяг податкових надходжень від цих підприємств до держбюджету СРВ 1994 року уже досяг 130 млн доларів.

Нині обсяг ліцензованих зарубіжних інвестицій до в'єтнамської економіки досяг 10 млрд. доларів, а до 2000 року планово їх залучити на загальну суму до 20 млрд доларів. Пріоритетною сферою є нафтогазовидобуток. За сприяння зарубіжних партнерів передбачено на кінець десятиріччя довести річний обсяг видобутку нафти з нинішніх 6 млн до 20—25 млн тонн. Намічено також побудувати два нафтопереробні заводи загальною потужністю 10 млн тонн сирої нафти на рік.

В'єтнамське інвестиційне законодавство поки що не повною мірою «стикується» із загальноприйнятими міжнародними нормами, положення про захист інтересів інвесторів часто мають декларативний характер. Багато інвестиційних проектів виявлялися, ще не встигнувши реалізуватися, збитковими через несподівані зміни в системі податкових виплат.

І все ж таки створені спільно з зарубіжними партнерами підприємства вже виробили продукції майже на мільярд доларів, з якої третину — на експорт. І головне — реалізація програм зарубіжних інвестицій дала змогу створити у В'єтнамі близько 50 тис. нових робочих місць.

На знімку ДПА: ця в'єтнамська жінка працює на старому текстильному підприємстві, проте щаслива: навіть така робота краще, ніж нічого.

Статистика

ДИСЦИПЛІНА — НАД УСЕ

Німецькі фірми нелегко віддають гроші. Такого висновку можна дійти, ознайомившись з даними, що їх оприлюднила Федеральна спілка малих і середніх підприємців.

Статистика твердить, що 87 відсотків фірм відзначають останнім часом погіршення «платіжної моралі» партнерів, з яких близько 40 відсотків затримують переказ грошей за виконані замовлення. Прострочення платежів у середньому на 18—20 днів вважається за норму навіть на великих підприємствах або в державному секторі. Половина боржників, однак, не бажаючи відкритого скандалу чи судового процесу, досить швидко реагує вже при першому нагадуванні.

Проблеми

Індія незадоволена діями Болгарії

«Глибоке розчарування» висловило Міністерство оборони Індії у зв'язку з нездатністю Болгарії виконати взяті на себе зобов'язання на постачання великої партії стрілецької зброї для індійського війська.

Як стало відомо з джерел, близьких до військового відомства республіки, влітку 1993 року Міністерство оборони Болгарії виграло тендер на постачання ста тисяч автоматів Калашникова. Індія надала перевагу болгарам, бо вони запропонували найвигідніші умови порівняно з іншими охочими укласти контракт — Росією, Румунією та Польщею. Проте зараз, по півтора роках після укладення угоди, Софія не лише не розпочала постачання зброї, але й досі не поставила навіть гарантійної партії в обсязі 10 відсотків від контракту.

Вдалося з'ясувати, що болгарська сторона від самого початку розраховувала на те, що придбає необхідні сто тисяч АК-47 в одній з республік колишнього СРСР. Проте, як повідомила газета «Економік таймс», доки узгоджували умови угоди з Індією, виробник знайшов вигіднішого покупця і продав зброю до «гарячої точки».

Олексій КУЗНЕЦОВ.
Делі.

У парламентах світу

КОМУНІСТИ — ДО ПАРЛАМЕНТУ ЧИ ДО В'ЯЗНИЦІ?

Несподіваного політичного забарвлення набули дебати в румунському парламенті щодо змін у Кримінальному кодексі країни. Полеміку викликало запропоноване юридичною комісією палати депутатів формулювання статті 166, згідно з якою «фашистська і комуністична пропаганда карається ув'язненням строком від 6 місяців до 5 років».

З протестом проти нього виступив депутат від Соціалістичної партії праці, яка є «спадкоємницею» колишньої румунської компартії, Сілвіу Шомику, котрий вимагав вилучити із статті слово «комуністичний». Він нагадав про нещодавній намір депутата-ліберала поставити поза законом всі партії з комуністичною ідеологією і заявив, що спроби накласти заборону на комуністичну ідеологію пояснюються побоюваннями, що ліві партії привернуть на свій бік виборців. Висловлюючи таку думку, депутат від СПП, безперечно, мав на увазі підсумки нещодавніх виборів мерів у великих містах Браїлі, Слатині та Онешті, де переможцями виявилися колишні секретарі комітетів РКП відповідних повітів. В результаті, на пропозицію юридичної комісії, текст статті було сформульовано заново і звучав він так: «Пропаганду, спрямовану на встановлення тоталітарної держави й здійснювану будь-якими засобами, карають ув'язненням від 6 місяців до 5 років і позбавленням деяких прав», тобто без уточнення типу інкримінованої тоталітарної держави.

Слід зазначити, що це покарання м'якше від попереднього: чинний поки що Кримінальний кодекс передбачає за це саме правопорушення від 5 до 15 років ув'язнення.

Крім того, було прийнято і нову статтю, яка визначає покарання від 1 до 7 років позбавлення волі за спробу будь-яких дій, спрямованих на насильну зміну конституційного ладу. Не вдалося, проте, прийняти статтю про змову й створення асоціацій з метою розгортання діяльності, спрямованої проти конституційного ладу, і було вирішено продовжити дискусії на цю тему в рамках юридичної комісії палати депутатів.

Зате на цьому ж засіданні вдалося проголосувати за статтю про розповсюдження брехливої інформації, яка безпосередньо стосується румунських журналістів. Так, за розповсюдження будь-якими засобами брехливих новин, відомостей або інформації, а також фальсифікованих документів буде «покладено» строк від 1 до 5 років, коли правопорушення завдає шкоди національній безпеці або міжнародним відносинам Румунії.

Микола МОРОЗОВ.

Бухарест.

Вручено медалі менеджерам

У Тель-Авіві закінчила свою роботу міжнародна конференція керівників управлінського персоналу, присвячена розвиткові торговельно-економічних відносин між країнами Східної Європи та Близького Сходу, організована Європейським центром досліджень ринку.

У форумі взяла участь делегація України, до якої увійшли менеджери промислових підприємств, торговельних фірм, банківські працівники, фермери. Керівникам запорізького заводу «Радіоприлад» та київського банку «Альянс» було вручено почесні медалі Європейського центру досліджень ринку за значний внесок у розвиток менеджменту. З доповіддю про соціально-політичну ситуацію в Україні та програму реформування української економіки перед учасниками конференції виступив Тимчасовий повірений у справах України в Ізраїлі Олександр Майданник.

Усе-таки «щось» літає

Військове відомство Великобританії, здається, вперше прилюдно визнало, що в повітряному просторі цієї країни справді час від часу літають «досить-таки дивні об'єкти», поява яких поки що не піддається логічному поясненню. Про це, зокрема, заявив державний міністр оборони лорд Кранборн у письмовій відповіді на запит у палаті громад.

Та, як підкреслив лорд Кранборн, міністерство оборони на цьому етапі «не має в розпорядженні жодних конкретних відомостей про існування неземної цивілізації й тим більше не збирається приховувати їх від громадськості».

Щоправда, він додав, що останнім часом до його відомства справді «надходять відомості про появу нерозпізнаних літаючих об'єктів (НЛО), а наш безпосередній обов'язок полягає в тому, щоб визначити, чи не виникає внаслідок загроза безпеці Великобританії».

Юрій СИДОРОВ.

Фотофакт

На фото: *Копенгаген готується до Різдва. Його жителі поспішають купити різдвяні подарунки рідним і друзям.*

Угоди

Будувати атомні реактори на легкій воді нелегко

Великі труднощі можуть постати на шляху здійснення американо-північнокорейських домовленостей про будівництво за допомогою міжнародного консорціуму атомних реакторів у КНДР, бо на переговорах між передбачуваними учасниками проекту очікують серйозних розбіжностей щодо розподілу пов'язаних з ним витрат. Як повідомила впливова сеульська газета «Тона ільбо», Південна Корея, яка зобов'язалася взяти на себе основну частину витрат, у той же час згодна сплатити лише трохи більш як половину їх загального обсягу.

За попередніми оцінками, будівництво двох реакторів у КНДР як умова для заморожування колишньої північнокорейської ядерної програми коштуватиме 4 млрд. доларів. Сеульський уряд, не погоджуючись з вимогами США погасити 70 відсотків витрат, розробив свій план, згідно з яким частка країни в фінансуванні проекту становитиме 55 відсотків, Японії — 30 відсотків, США — 10 відсотків, а решта тягаря (приблизно на 200 млн. доларів) припаде на інші країни, в тому числі Китай, Росію, ФРН, Великобританію, Канаду й Австралію.

Сполучені Штати, пообіцявши КНДР сформувати консорціум з будівництва реакторів, передбачали, що Південна Корея і Японія сплатять 90 відсотків всіх витрат. Токіо в свою чергу згодне взяти на себе лише 20 відсотків, та між сторонами поки що немає єдиної думки з цього питання.

Іван ЗАХАРЧЕНКО.

Сеул.

А як у них!

Сучасно й зручно

Депутату — по персональному комп'ютеру.

Таке завдання ставить розроблена індійським урядом програма, відповідно з якою оселі народних обранців планується оснастити сучасною електронною технікою, пов'язаною єдиною мережею з будинком парламенту.

У Відні відкрито корпункт газети «Голос України», де працюють професор Леонід Сумароков і Михайло Михайлов. Сьогодні ми друкуємо першу кореспонденцію наших власкорів із столиці Австрії

ПРО КОМП'ЮТЕРИ І НЕ ЗОВСІМ ПРО НИХ

В середині листопада у Відні проходила щорічна виставка PC EXPO, присвячена персональним комп'ютерам. В Австрії, як і в багатьох інших країнах, захоплення комп'ютерами стало поголовним, а кількість їх шанувальників може порівнятися хіба що з числом футбольних уболівальників.

Тому не випадково виставка вперше за свою історію проходила у великих павільйонах виставочної зали, розташованої у віденському парку культури та відпочинку — Пратер-парку. Незважаючи на те, що квитки на виставку були не найдешевші, відвідувачів було вдосталь, особливо 12—16-річних школярів. Сьогодні комп'ютер це не лише прилад для розв'язання якихось наукових і ділових завдань, але й, скоріше, найпопулярніший пристрій для відеоігор. Можна з певністю сказати, що комп'ютерні ігри практично витіснили в молодих (та й не лише в молодих) людей решту розваг. Досить послухати, про що говорить молодь у метро і трамваях, і з якою цікавістю люди дивляться на коробку з черговою грою у чиїхось руках, щоб зрозуміти, що комп'ютерне захоплення перетворилося на своєрідну «хворобу».

Пояснити даний феномен дуже просто. Річ у тому, що на комп'ютерну основу можна перенести будь-яке захоплення — чи то збирання марок, шахи, музику та інші, менш наївні забави, такі, як бажання постріляти і побитися. На щастя, у разі використання комп'ютера наслідки не такі жахливі. Не можна сказати, що людина, котра проводить за клавіатурою 5—8 годин на день, нічим не ризикує в розумінні здоров'я, але в Австрії помітно значне зниження серед молодих людей хуліганства та інших неприємних явищ, таких характерних для нашого часу.

Та повернімося до виставки, точніше, виставки-продажу. Справді, все, що є тут у показі, можна не лише подивитися й поторкати, а й купити. Причому за цілком прийнятну ціну. Коли зважити на те, що комп'ютер коштує приблизно, як телевізор, стає зрозумілим, що він не предмет розкошів. Адже телевізор є в кожній сім'ї.

Відстоявши чергу (бувають не тільки в нас), але не надто довгу, входимо до першого павільйону. І відразу ж пірнаємо в комп'ютерну стихію. Праворуч входу встановлено пристрій, що поєднує комп'ютер, електричне піаніно і стереосистему. Екраном пробігає нотний рядок. Виконується популярний австрійський шлягер. Ліворуч дверей стоїть щасливий юнак, обіймаючи середніх розмірів коробку з новим кольоровим друкувальним пристроєм. Він жваво доводить своєму товаришеві, що коли принесе до школи домашнє завдання, вчитель його поцінує відповідно. Прямо по курсу перший з багатьох десятків павільйонів, де в показі комп'ютерні ігри. Серед них дві довгоочікувані новинки, поява яких була присвячена виставці. Біля павільйону такий натовп, що ледь протискуємося туди.

Всюди натовпи шанувальників персонального комп'ютера і знайомі вивіски фірм. Ось МІКРОСОФТ — велетень у світі комп'ютерних програм, ось ФОБІС — фірма, що працює під гаслом «Доступний комп'ютер у кожну родину», «Магістр Мозер і комп'ютери, що були в ужитку», «Комп'ютерні ігри Ільїна» та багато, багато інших.

Цікаво, що більшість цих фірм не просто магазини з продажу, а й своєрідні комп'ютерні клуби. Один з авторів цих рядків, також шанувальник комп'ютерів, частенько заходить до магазину до пана Кремера, щоб обговорити якусь новинку, або й до фірми Ільїна — там розмовляють російською, хоча це австрійська фірма, й росіяни там не працюють. І скрізь до тебе доброзичливе ставлення, що не залежить від обсягу покупок. Річ у тому, що продавці, як правило, знають будь-який комп'ютер назубок. Працюють вони, безумовно, заради прибутку, але стиль роботи і в цьому разі, як бачимо, може бути різний. Помітно, що цим людям не просто подобається їхня робота, а вони й справді люблять свій товар і своїх покупців.

Ми не ідеалізуємо діяльність комп'ютерних фірм і завдання, що їх мали організатори виставки. Прибуток, доход, реклама — все це має місце. Але факт залишається фактом. Ніхто нікому не нав'язує, а попит, і немалий, залишається.

Що й показала виставка. Демонстровані пристрої й програми промовляють про те, що «гра — річ серйозна». Недарма хтось із відомих людей сказав, що «лише та робота чогось варта, коли її виконано граючись». Не можна заперечувати те, що юнак, котрий сьогодні грає в комп'ютерні іграшки, завтра спробує використати комп'ютер для справи. Досвід показує, що ігровий чинник буває визначальним для майбутньої діяльності.

Це, до речі, показово стосовно вітчизняних програмістів. Наша система освіти була й досі залишається дуже й дуже конкурентоспроможною. Наш фахівець, бачачи західну програму, часто каже: «Адже це можна було б зробити й краще!» І багато хто робить, попри всі складнощі, що постають. Певне, то була перша виставка, де в показі була продукція, виготовлена цілком або частково вітчизняними спеціалістами. Інше питання, чи отримують наші автори стільки, скільки закордонні колеги. Мабуть, не завжди. Особливо, коли зважити на те (про це багато разів згадували на виставці), що розробка середньої ігрової програми обходиться сьогодні у стільки ж, у скільки стає відзняття середнього кінофільму. Йдеться про десятки мільйонів доларів!

Йдучи з виставки, почули слова: «Тато, купи для мого комп'ютера більше пам'яті. Моя подружка каже, що є програма, яка допоможе мені гарно одягати свою ляльку. А зараз у нас дуже слабкий комп'ютер!» Тато купує доньці два дивного вигляду пристрої, і задоволена дівчинка йде з виставки з повітряними кульками і морозивом в одній руці і комп'ютерними мікросхемами — в другій.

Леонід СУМАРОКОВ,
Михайло МИХАЙЛОВ.

Відень.

Право: повертаючись до надрукованого

ПРО ЗВЯГІЛЬСЬКОГО ТА ІНШИХ НЕДОТОРКАННИХ...

У кількох публікаціях — «Ось як ставили на коліна селян і підрізали крила льотчикам», «Обрані і недоторканні», «НБР — Національне бюро розслідувань. Втім, справа не в назві», що набули великого резонансу серед читачів, «Голос України» повідав про діяльність парламентської постійної Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, яка, зокрема, здійснює контроль за ходом розслідування кількох нашумілих кримінальних справ. Наші читачі, знаючи реалії нинішнього життя, коли закон часто, як те павутиння — муха влипає, а жук прориває, а також зважаючи на те, які фігури замішані у цих справах (Юхим Звягільський й інші сановні чиновники), висловлюють занепокоєння: чи не «заморожено» слідство, як це досі траплялося, чи не «розсиплеться», чи дійде справа до суду; що робиться для того, щоб боротьба з корупціонерами, мафіозі велася не на словах, а на ділі?

Ці запитання я переадресував голові згаданої парламентської комісії Григорію ОМЕЛЬЧЕНКУ.

— Досить широкого соціального й політичного резонансу набула кримінальна справа, в якій замішані колишній виконувач обов'язків Прем'єр-міністра Юхим Звягільський та інші сановні чиновники. Після надрукування у нашій газеті інтерв'ю під заголовком «Ось як ставили на коліна селян і підрізали крила льотчикам» у багатьох засобах масової інформації, наче за командою, з'явилися публікації, в яких Юхим Звягільський і його прибічники виставлені мало не як національні герої, котрі нічого не пошкодували задля благополуччя незалежної України. Малопосвячені у ці справи люди спантеличені: кому ж вірити, хто насправді Звягільський і такі, як він?

— Ми заздалегідь передбачали таку психологічну контратаку цих грошовитих людей. Скажу більше, нам навіть відомо, де за кордоном писались ці замовні статті та самоінтерв'ю і хто їх редагував. Але уважний читач не міг не помітити, що ці люди, виступаючи у пресі, не так спростовували наведені мною факти, як по-своєму їх інтерпретували, намагаючись видати себе за політичних, а не кримінальних жертв. Прийом відомий.

Хто ж вони насправді, нехай скаже суд. Я радив би нашим громадянам вірити слідчо-оперативній бригаді, яка розслідує справу, Генеральному прокуророві, який подав до парламенту подання про отримання згоди на притягнення народного депутата України Звягільського до кримінальної відповідальності. Верховна Рада, як відомо, недавно дала таку згоду. (274 голоси — «за», 2 — «проти», 23 — «утрималися», 6 — не голосували).

Нагадаю, що лише за попередніми даними слідства, діями Ю.Звягільського державі завдано матеріальної шкоди на суму понад 25 мільйонів доларів США. У справі зібрано достатньо доказів для притягнення народного депутата України Ю.Звягільського як обвинуваченого у скоєнні злочинів, передбачених статтями 86[1], 165 ч.2, 166 ч.1 Кримінального кодексу України, тобто в розкраданні державного майна в особливо великих розмірах, зловживанні службовим становищем, перевищенні влади, за що передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 15 років з конфіскацією майна.

— Григорію Омеляновичу, одне з перших інтерв'ю, яке ви дали нашій газеті як голова постійної парламентської комісії, ми присвятили темі необхідності створення спеціального правоохоронного органу боротьби з організованою злочинністю, корупцією під умовною назвою Національне бюро розслідувань. Тоді ви сказали, що цю ідею підтримав Президент України Леонід Кучма і у вашому тоні вчувалися досить оптимістичні нотки. Їх не поменшало?

— Ось переді мною результати аналізу судово-слідчої практики в галузі боротьби з корупцією, зокрема з її складовою — хабарництвом. До 1986 року кількість осіб, засуджених за хабарництво в Україні, зростала. 1986 року за отримання хабарів було засуджено 706 осіб, за дання хабаря — 684, за посередництво у хабарництві — 46 осіб, тобто за хабарництво було засуджено 1436 осіб, але потім ця боротьба спала. 1992 року за хабарництво було засуджено лише 128 громадян, або в 11 разів менше. Хоча соціологічні дослідження засвідчують, що таке явище, як хабарництво, набуває масового характеру. Нещодавно соціологи опитали більш як чотири тисячі респондентів. На запитання, чи давали вони за останні два роки хоч одинадва хабарі, з тим щоб вирішити свої питання, 67 відсотків з них відповіли, що чинили так раз чи двічі. А 54 відсотки опитаних заявили, що хабар є запорукою розв'язання питань соціальної справедливості.

Торік наші суди засудили лише 203 хабарників. До установ правосуддя Волинської, Миколаївської, Тернопільської, Чернівецької областей справ такої категорії практично не надходило. А в Івано-Франківській, Київській, Херсонській, Черкаській областях таких справ з року в рік — одиниці. Виходить, що в більшості районів України не виявлено жодного хабарника. Невже такі оази у нас є? Покажіть мені їх.

А якщо правоохоронні органи і викривають хабарників, то яких? Чи багато попалося відповідальних службових осіб, або тих, хто бере в особливо великих розмірах? Статистика свідчить, що коли 1986 року за такими кваліфікаційними ознаками, передбаченими частиною третьою статті 168 КК, було позбавлено волі 167 осіб, то 1990 року таких — 12, 1991 — три, 1992 — чотири, а торік — десять осіб.

Я вже не кажу про викриття таких серйозних злочинів, як зловживання службовим становищем, перевищення службових повноважень тощо, які завдають нашій державі непоправних економічних збитків.

Отже, необхідність створення «українського ФБР» очевидна.

Мені відомо, що після нашої зустрічі з Президентом України з цього питання, публікації інтерв'ю в «Голосі України» у президентській адміністрації вивчають це питання. Хоча, як на мене, цей процес чомусь затягується. Нещодавно я знову побував у Леоніда Даниловича з приводу цієї проблеми. Він доручив першому віце-прем'єр-міністрові, голові Координаційного комітету боротьби з організованою злочинністю Є. Марчуку опрацювати це питання. Наша ініціативна група завершує підготовку проектів законодавчих і нормативних актів, які потрібні для створення НБР.

— Григорію Омеляновичу, а яка подальша доля ініціативи групи офіцерів-депутатів щодо скасування статусу депутатської недоторканності?

— Після оприлюднення у засобах масової інформації листа групи народних депутатів-офіцерів з пропозицією скасувати статус депутатської недоторканності, а потім і після публікації у «Голосі України» статті «Обрані і недоторканні» наша комісія отримала величезну кількість листів громадян, звернень громадських і політичних організацій. З нами солідарні ветеранські організації, осередки партій різного спрямування. Нас, зокрема, своїми рішеннями підтримали деякі районні організації Соцпартії, чиїх посланців, зауважте, досить багато у нашому парламенті (невже після цього депутати-соціалісти й комуністи голосуватимуть проти нашої пропозиції?). Своїми рішеннями нас підтримали, наприклад, Тернопільська і Кіровоградська обласні Ради, Лубенська й Миргородська міські Ради народних депутатів Полтавської області. Генеральна прокуратура на наше прохання подала нам список з 395 народних депутатів Рад різних рівнів, яких від правосуддя «приховали» їхні Ради. Додайте до цього і п'ять народних депутатів Верховної Ради минулого скликання, запідозрених у скоєнні злочинів, але не осуджених лише тому, що Генеральна прокуратура не внесла відповідних подань до Верховної Ради. Не дав парламент згоди на притягнення до кримінальної відповідальності колишнього народного депутата України В. Тризни.

Звісно, що на цьому тлі є досить хиткою позиція Президії Верховної Ради, котра без якихось переконливих аргументів повернула це питання на розгляд постійних комісій, хоча вони й до того мали можливість його розглянути.

Якщо хтось вважає, що ми відступимося від цього, то він дуже помиляється. Наш лист уже підписали понад шістдесят народних депутатів України. Нещодавно я підготував для Верховної Ради правовий аналіз цієї проблеми.

— Те, що чинитиметься шалений опір і слідчо-оперативним бригадам, і вашій комісії, передбачити було неважко. То чи не час нашим читачам знати, як це робиться і ким?

— Про розгорнуту проти нас газетну кампанію ми вже згадували. Є й інший спосіб. Ось, скажімо, так званий «представник» сумнозвісного «Даміана-банку» подав до суду на газету «Независимость», її працівника Олександру Парахоню, яка брала в мене інтерв'ю. Але мене як співвідповідача бачити не хотіли. Навіть не вимагали публічного вибачення. Бо для них головне — створити імідж переслідуваних, тягнути час, козирнути за кордоном, де просять політичного притулку, мовляв, їх скривджено, на них зведено наклеп, і суд їх захистить.

І це тоді, коли у швейцарських банках уже виявлено прихований валютний рахунок цієї банківської «контори», де лежать крадені українські гроші, а її керівник Сидоренко та інші арештовані швейцарською поліцією.

Є й інший вид спротиву. Розумієте, чимало впливових людей не так хочуть захищати Звягільського чи Кудюкіна, як власну шкуру, адже тією чи іншою мірою від тих крадених в держави коштів дещо перепадало і їм. Нехай і у вигляді подачок. Вони не зацікавлені, щоб все це під час слідства спливло. Ми, наприклад, встановили, що у той час коли Юрій Кармазін «їв серце» в поєдинку із зухвалим президентом «Бласко» Кудюкіним, деякі міліцейські чини в генеральських лампасах «ловили момент».

Починаючи ще з 1992 року, (тоді «Укрморфлотом» попередником «Бласко» керував ще В. Пилипенко) УВС Київської області на чолі з генералом Володіним відсилав під виглядом чорнобильців у різноманітні безкоштовні круїзи на фешенебельних теплоходах співробітників органів і підрозділів внутрішніх справ області, серед яких виявилися підставні особи. Двічі у такий спосіб «погріли животики» і мандрували Туреччиною та Грецією заступник начальника УВС Полтавської області полковник Станіслав Зорін, начальник УВС Вінницької області генерал-лейтенант Віктор Тяжлов, там само побував і начальник Зоріна — генерал-лейтенант Олексій Міщенко.

Повторюю, їздили у круїзи безплатно — як ліквідатори аварії на ЧАЕС за рахунок Чорнобильського фонду і як працівники органів внутрішніх справ Київщини. Міщенко і Зорін нині пояснюють: мовляв, вони не знали, що круїзи були організовані для ліквідаторів аварії на ЧАЕС, а документів, що засвідчували б їхню належність до цієї категорії громадян, у них, бачите, ніхто не запитував.

Ще далі пішов генерал Тяжлов — зачувши, що пахне смаленим, він нещодавно послався на те, що документи, які б підтверджували його належність до ліквідаторів, не збереглися, і звернувся до Ленінського райсуду Вінниці, який на підставі свідчень трьох свідків, у тому числі водія Тяжлова, визнав генерала ліквідатором аварії на ЧАЕС. (Чим не «передовий досвід» для Міщенка, Зоріна та таких, як вони?). Але чи знайде начальник вінницької міліції такий суд, який визнав би його ще й співробітником УВС Київської області? І чи знає він, що є ще й вищий, Божий суд?

І чим більше оперативні й слідчі працівники заглиблюються у розслідування кримінальних справ, тим більше нових імен спливає. Тим більший і опір. У поданні Генпрокурора щодо Звягільського йдеться про злочинну групу. Знали б наші читачі, які імена стоять за цим «безіменним» терміном! Ці люди, будьмо певні, не сидять склавши руки.

Насамкінець хочу запевнити читачів «Голосу України», усіх виборців, що ми не поступимося своїми позиціями у боротьбі з корупцією, мафією, бо переконані, що Правда на нашому боці, і розраховуємо на підтримку наших співвітчизників.

Взяв інтерв'ю Анатолій БЕНЬ.

ЯК МИ ЖИВЕМО?

Факти • Події • Коментарі

По шпалах. І знов по шпалах...

ПАМ'ЯТАЄТЕ цю бадьору пісеньку закоханого, який пізно вночі, провівши дівчину і прогавивши останню електричку, звично йде по шпалах додому та ще й співає? Що ж, він молодий й закоханий. А якби отак щовечора, після важкого трудового дня? Тоді якої заспівав би? Між тим тисячі й тисячі одеситів змушені щодня поспішати пішки на роботу й з роботи хто по шпалах, а хто просто по дорозі, бо громадський транспорт, м'яко кажучи, підводить. А люди не тільки гають час, перетомлюються — вони ще й ризикують позбутися власних речей, здоров'я і навіть життя.

Цими днями став мимовільним свідком сумної події — похорону молодого ще інженера, який загинув від наїзду автомобіля. Працював він в Одесі, а мешкав у райцентрі Біляївка. Як і багато хто, щодня добирався автобусом на роботу й з роботи: дві години туди, дві — назад. Не зовсім зручно, та що зробиш? І ось у перших числах листопада, коли вже вкотре підскочили ціни на геть чисто все, а з ціною на квитки та із зарплатою водіїв ніяк не могли вирішити, водії місцевого, біляївського, АТП застрайкували. Ніхто, правда, страйком це не назвав — просто машини не вийшли в рейси. І тяглося це кілька днів. Сотні людей опинилися у безвихідному становищі. Мова вже не про тих, кому до Одеси на ринок чи в якихось інших справах, а про тих, кому на роботу. Хтось зателефонував і відпросився, хтось добирався попутним транспортом. Серед останніх був і той, кому судилося стати небіжчиком. На автостанції «Привоз» в Одесі повідомили, що з Біляївки автобусів у той день не було і чи будуть — невідомо. А попереду — вихідні, отож інженер вирішив добиратися додому, чим доведеться. До околиці міста дістався міським транспортом, а там пішов пішки по трасі на Біляївку, раз по раз «голосуючи». Була вже ніч, і ось неподалік від села Роща й сталася трагедія. Може, водій легковика був неуважним, може його засліпила зустрічна машина і він своєчасно не помітив людини, — те з'ясує розслідування (тим більше, що водій отой відомий). Та це вже нічого не змінить: не стало людини, батька 15-річного сина, який залишився тепер круглим сиротою (раніше, теж у дорожній пригоді, загинула його мати)...

Дехто з цього приводу може сказати: випадковість. І нічого, мовляв, звинувачувати у тій трагедії водіїв автобусів. Я, до речі, й не звинувачую. Так, збіг обставин. Але ж як частішають отакі збіги саме через те, що громадський транспорт працює вкрай неритмічно, з частими перебоями! І це не тільки вина, а й біда тих, хто на тому транспорті працює.

Ось невеличка довідка. З 462 трамваїв, що рахуються за Одеським ТТУ, близько 200 підлягають списанню в металобрухт, ще десятки перебувають у тривалому ремонті; останні 10 нових вагонів місто одержало сім років тому. Дещо ліпше з тролейбусами — за два останні роки придбано 22 машини дніпропетровського виробництва. І все ж десятки тролейбусів простоюють, очікуючи на поточний і капітальний ремонт. Підлягають списанню 188 автобусів, а як замінити їх на нові, коли вартість кожного — до 200 тисяч доларів? Украй загострилася проблема кадрів: тільки по Одеському ТТУ до повної забезпеченості не вистачає близько 350 водіїв трамваїв і тролейбусів...

Від одного з керівників-транспортників випало почути: хіба ж можуть бути гаразди у нас, коли всюди кепсько? Що ж, почасти він має рацію. Але ж отак можна виправдати і власну інертність та бездіяльність. Та й потім: те, що тисячі людей не можуть своєчасно дістатися на роботу й з роботи, годинами простоюють на зупинках в очікуванні транспорту, штурмом беруть його, коли з'являється, а то й, плюнувши на все, простують за багато кілометрів додому пішки, — хіба може все це не зачіпати місцеві органи влади? Не викликати їхньої реакції?

Зачіпає, викликає. З приходом у міськраду й виконком команди Едуарда Гурвіца робляться реальні кроки, аби якось полегшити становище транспортників і пасажирів. Для ТТУ виділено, зокрема, близько 200 тисяч доларів на придбання запасних частин за кордоном, які вже надходять. Ще 80 мільярдів карбованців, виділених управлінню, дали змогу відновити ремонт вузлів та агрегатів рухомого складу. На маршрути, що зв'язують центр міста з віддаленим селищем Котовського, додатково виділено 30 автобусів. Аби поліпшити становище з кадрами, відмінено мораторій на залучення людей з сільської місцевості, що дало змогу останнім часом дібрати там близько ста водіїв — їм виділятиметься житло. В місті відмінено платню за проїзд у трамваях і тролейбусах для всіх без винятку пасажирів.

І все ж, і все ж... З того ж таки селища Котовського, після подорожчання бензину й газу, автобуси АТП-15130 ходять з великими перебоями, більшість машин узагалі стала — немає коштів на пальне. Зважаючи на те, що в отому «спальному» селищі мешкає понад 300 тисяч чоловік, а підприємств і «контор» негусто, і більшість змушена їздити на роботу в інші райони міста, міськвиконком прийняв рішення про проектування швидкісного трамвая у Котовське. За роботу вже взявся один з київських інститутів, а вагони обіцяє поставити літакобудівна фірма Антонова. Для інших трамвайних маршрутів машини сподіваються одержувати з Дніпропетровська, де Одеський міськвиконком став одним із співзасновників міжнародної фірми з їх виготовлення. Однак усе це — в майбутньому. А люди мучаться, зляться, ризикують уже сьогодні. І — очікують, сподіваються, що всьому цьому хтось-таки зарадить — чи то на місцевому рівні, а чи на загальнодержавному.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

БЕНЗИНОМ ПАХНЕ, АЛЕ КРУТИТЬ У НОСІ

На вулицях у Рівному тільки й чуєш: «Кажуть, що бензину немає, а машин розвелося стільки, що неможливо перейти на протилежний бік...»

Розвелось — це правда. Які хочеш: і німецькі, і французькі, і японські, і всілякі інші мчать шляхами — аж куфайка загорається. І на чому, питається, їздять — на воді? Чи, як ісландці, на риб'ячому жирі? Глянеш на автозаправку — а там хіба зо дві-три автомашини. Воно й не дивно, якщо поцікавитися цінами: у Києві на автозаправках літр 76-го коштує 23 тисячі карбованців, у Дубному — 24000. То там, то там на шляхах чи й просто на міських вулицях «відпускають» пальне бензовози. Але тут ціни «суворіші» — до 30 тисяч карбованців сягають.

От і скажіть, будьте ласкаві, як до тієї заправки, з якого боку підійти, приміром, пенсіонерові чи навіть «мільйонерові» журналісту? Дві каністри — і забудь, як пахне сало? Нехай, тепер платня трохи підвищилася, але бензин її пережене вдесятеро.

От пенсіонери й пишуть до газети. А газети ті скарги переадресовують обласному керівництву. А те в особі голови облради відірве від серця 20 літрів на душу — і вже, дивись, «Запорожці» ревом ревуть попід вікнами...

А от усім іншим, тим, хто не має товстого гаманця і таємничих бензинових джерел, — тим хто дасть? Держава не дасть, бо сама, як «нічний метелик» на робочому місці. І добрий дядя не дасть. Газета «Волинь» одного разу сповістила, що є такі люди, котрі згодом могли б забезпечити пальним. Процитуємо: «У середині липня цього року відбулися збори трудових колективів нафтобаз міст Сарни і Дубне, де було вирішено утворити після проведення приватизації самостійні виробничі підрозділи. Ще у вересні було повністю сплачено гроші за приватизоване майно. І почалося... Нинішній керівник «Рівненафтопродукту» пан Припасник всіляко затримує видачу платіжок і необхідних документів...»

Далі «Волинь» повідомляє, що у жовтні було прийняте — створити акціонерне товариство. Кошти у приватизацію «Рівненафтопродукту» серед семисот інших вклали й учителі, студенти, пенсіонери, лікарі... Не пішло. Не пустили. В області навіть створили спеціальну комісію, очолену заступником голови облради Юрієм Луценком, аби вона зупинила «розбазарювання» багатств держави. Комісію, щоправда, розпустили — і всі застигли у чеканні: що буде наказано згори?

А думати тут, здається, як і в усьому іншому, багато нічого — треба, щоб на кожному місці був господар. Багато господарів—конкурентів. На автозаправках, у магазинах, на заводах і фабриках... Бо як ще можна переконувати: будівництво на державних об'єктах завмерло, а приватні багатоповерхові особняки ростуть, як гриби після дощу. І все у цих приватних будівників є: і бензин, і цегла, і цемент, і гроші...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Конвульсії професії,

або Як я залишився без нового костюма

У СІЧНІ в моєї донечки день народження. Дружина вирішила, що нам неодмінно треба цього дня сфотографуватися.

— Було б добре, якби до події ти придбав чи пошив на себе щось пристойне, — звела вгору брови моя половина. — Щоб перед майбутніми онуками не осоромитись...

У магазинах на мою нестандартну фігуру одразу підібрати щось не вдалося. Вирішив пошукати щастя в ужгородських ательє. Раніше вони були підпорядковані обласному комбінатові «Смерічка». Нині він став колективним підприємством побутових послуг. З-понад десятка ательє з пошиття чоловічого одягу тепер залишилося три.

Центральне — на площі Петефі. Звертаюся зі своїм проханням до закрійника Михайла Ігнатова...

— Гм, костюм? — почухав потилицю, пильно вдивляючись у мою фізіономію, чи бува не жартую. — А тканина у вас є?

— Нема.

— Ну що ж, спробуємо пошукати.

Із запропонованих семи зразків більшість годилася хіба що на оббивку стільців. Але майстер усе ж тицьнув пальцем в один із сувоїв.

Перехопивши мій здивований погляд, неохоче погодився:

— Справді, з цього можна пошити тільки піджак. Але якщо привезти з Угорщини дубляж по 4—5 доларів за метр, необхідний клей, може вийти непоганий двобортник. Правда, доцільно одразу прихопити й ґудзики, нитки, іншу фурнітуру, бо її в нас теж немає. Коли ж будете купувати підкладку, то краще беріть в «Україні». Там вона — 100 тисяч за метр. Така само у «Тканинах» — по 200 тисяч.

Вдячний за вичерпну інформацію, пообіцяв подумати.

За місяць з подібними проханнями в ательє звертається лише кілька клієнтів. А звідси й зарплата працівників — у вересні 420 тисяч, у жовтні — 800. Це при тому, що до 1 листопада за пошиття чоловічого костюма брали лише 620 тисяч. Тепер цифра подвоїлась.

Цікаво, а що думає з цього приводу директор КППП «Смерічка» Тиберій Гержені?

— На жаль, у сфері побуту спостерігається тривожна тенденція відпливу кваліфікованих кадрів: перепродуючи щось на базарі, наш місячний заробіток можна одержати за день. До того ж на вітчизняному ринку з'явилось багато готового імпортного одягу. Тому до нас звертаються, як правило, клієнти з такими нестандартними розмірами. Та пошиття костюма для них — дороге задоволення. Чому? Бо в ціну закладаються численні податки, витрати на організацію виробництва, зарплата, вартість тканини тощо. А спробуйте завезти нормальну сировину. Всюди попередня оплата. Поки ж перерахуємо гроші й доставимо матеріали, він іще подорожчає. Тому як манну небесну чекаємо якоїсь стабілізації сфери побуту на державному рівні.Коли цього не станеться, галузь приречена на вимирання.

Пригнічений таким монологом, але пам'ятаючи суворі брови дружини, вирішив заглянути ще до ательє, які відділились від «Смерічки». А мо, тут інша ситуація? Все ж самі хазяйнують.

Картина виявилась такою ж: нема тканини, фурнітури, кваліфіковані майстри «завербувалися» за кордон.

— З індивідуальними замовленнями до нас майже не звертаються, — розповідає закрійник колективного малого підприємства «Елегант» Василь Полак. — Рятує від повного банкрутства велике замовлення на пошиття спецодягу митникам. Якби не це, не знаю, чи втрималися б на плаву...

У майстерні, що поруч, в основному займаються лагодженням одягу. З пошиттям — теж кепсько.

— А ти зайди в КМП «Люкс», кажуть, там тримають позиції, — порадив хтось із друзів, почувши про мої поневіряння.

Зайшов. «Люкс» відокремився від «Смерічки» півтора роки тому. Спочатку проблем не було. Завдяки високій майстерності Арпада Пейтевари постійні клієнти, за звичкою, продовжували приходити сюди. Але з перманентним зростанням цін їх ставало дедалі менше.

— А що робить? — бідкається Арпад Степанович. — За оренду приміщення щомісяця віддай, за опалення, електроенергію — теж, плюс за вивезення сміття, сигналізацію і т.д. Про податки й говорити не хочеться — ну просто драконівські. А ще ж десь треба брати необхідні матеріали! Все це лягає ціновим тягарем на плечі замовників. Причому вартість пошиття підвищуємо, а зарплата у майстра залишається на одному рівні — близько 500 тисяч на місяць.

Колись сферу побуту підтримували, надавали певні пільги. Тепер про неї ніхто не думає. Якщо так буде й надалі, через рік-два не буде кому пошити костюм, підбити каблук, сфотографувати, підстригти... Уявляєте?

Уявив. Сиджу з сім'єю за святковим столом — в поношених джинсах, потертій сорочці-ковбойці, з густою бородою та зачіскою «а ля Віннету», коло порога — з «вентиляційними» дірками мої старенькі ботаси, а замість фотографа наш родинний портрет малює друг дитинства, хрещений донечки — Васько.

Онукам справді буде смішно.

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

Найцікавіше було потім

У центрі дитячої творчості «Камертон», який працює при Фонді МЖК у Львові, відбулася зустріч однієї із шкіл віддаленого мікрорайону з письменниками. На неї прийшли Левко Різник, Дмитро Герасимчук, Роман Качурівський, Володимир Каліка. І зал був повен, і зустріч зацікавила дітей. А потім вони мали змогу відвідати виставку-продаж новинок літератури і комерційний кіоск.

На виставці з 20 найменувань, серед яких новинки з історії України, її культури і літератури, повість «Замок у Карпатах» Жюля Верна, півтори сотні дітей купили... 8 книжок. Кіоск на жувальних гумках і шоколадках вторгував більше.

«Інтелект».

Пані та панове!

«ПРАВЕКС-БАНК»

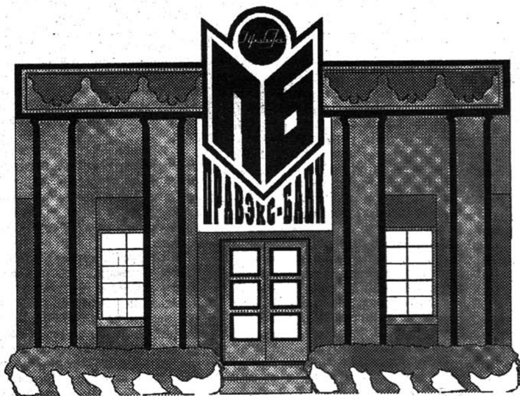
• **обслуговує**
клієнтів за системою «КЛІЄНТ-БАНК»;

• **надає**
валютні та карбованцеві кредити юридичним та фізичним особам під заставу нерухомості, цінних речей, антикваріату;

• **пропонує**
20% річних у валюті по вкладах фізичних осіб;

• **виконує**
платежі до країн ближнього і дальнього зарубіжжя через власні прямі кореспондентські рахунки у найкращих банках світу;

• **виплачує**
готівку у будь-якій валюті по дорожніх чеках American Express, Visa, Thomas Cook і кредитних картках Visa, Eurocard/Mastercard, Diners Club International.

Адреса: Київ-21, Кловський узвіз, 9/2.
Телефони: (044) 294-79-96, 294-85-49, 294-82-22.
Факс (044) 294-84-00. Телекс 631250 ALINA SU.

ДЕРЖАВНА ТЕЛЕРАДІОМОВНА КОМПАНІЯ УКРАЇНИ

агентство "ТЕЛЕРАДІОРЕКЛАМА"

ТЕЛЕ ***ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ***

Щоденні рекламно-інформаційні блоки, тематичні передачі "Перспектива" та "Презентація" (зустрічі з діловими людьми, виставки, аукціони, телеігри, конкурси, шоу, лотереї тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

відеокліпи, відеофільми, споти, сюжети

РАДІО ***ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ***

Щоденні рекламно-інформаційні випуски (репортажі, інтерв'ю, коментарі, огляди, оголошення тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

магнітофільми та іншу аудіопродукцію

РОЗМІЩУЄ

вашу рекламу у найпопулярніших передачах Українського телебачення і радіо.
Ми готові укласти з вами угоду на довгострокове співробітництво.
Ми будемо раді, якщо своєю рекламою допоможемо вам у розв'язанні ваших проблем!

Наша адреса: 252033, Київ-33, вул.Володимирська, 69-А.
Тел. (044) 224-45-43; 220-91-29

Официальное представительство Сукремльского чугунолитейного завода в Украине продает:

трубы ЧК-50, трубы ЧК-100 и фасонные части к ним за украинские карбованцы по безналичному расчету.

Телефон — 452-27-97.
Факс — 452-28-29.

Украинское представительство
АО «АГРОПРОДУКТ-ГЕРМЕС» (г. Москва) приглашает к долгосрочному сотрудничеству производителей сельскохозяйственной продукции для закупки крупных партий:

мяса и мясных консервов;
масла животного;
масла растительного;
сахара;
сыра;
плодоовощных консервов,
а также заключает бартерные договоры на поставку А-76.

Телефоны: (044) 271-30-10, 276-63-24.
Факс (044) 244-76-69.

Тетрадь учета доходов и расходов, выданную ГНИ Зализнычного р-на № 03-05/178 от 04.01.94г. на имя Ставровского К.Б., считать недействительной.

ВАМ НУЖЕН АВТОМОБИЛЬ?

Только в фирме

ВАЗ гораздо дешевле!

21043 - 5800$, 21053 - 5100$, 21061 - 5150$, 21074 - 5900$, 21083- 6100$, 2109 - 5800$, 21093 - 6400$, 21099 - 7100$.

Получение автомобиля - в день оплаты.
При ввозе в Россию пошлина не взимается.

PAREX BANK

Без проблем и формальностей!

– ПРОДАЕМ КАРБОВАНЦЫ ЗА ВАЛЮТУ ТЕЛ.222416, 222264
– ПОКУПАЕМ КАРБОВАНЦЫ, ТЕНГЕ, БЕЛОРУССКИЕ РУБЛИ ТЕЛ.229561, 213540
– СПРАВКИ О КУРСАХ ТЕЛ.281483
– ОТКРЫТИЕ КОДИРОВАННЫХ СЧЕТОВ ТЕЛ.283659
– АККРЕДИТИВЫ В ЛЮБОЙ ВАЛЮТЕ ТЕЛ.284330

Филиал "Лаймдота": ул. Кр.Барона 20/22, Рига, Латвия
Тел.: (0132)-222264, 222416, Факс: 281595
Телекс 614567 LAIM SU

Інформація про перший випуск акцій
Спільного українсько-російського акціонерного товариства відкритого типу «Страховий альянс «Меркурій—М»

Відомості про емітента.
Юридична адреса: 290005, м. Львів, вул. Левицького, 18.
Предмет діяльності: страхова діяльність згідно з ліцензією на право її проведення.
Розмір статутного фонду — 625 млн крб.
Товариство випускає 6250 простих іменних акцій номінальною вартістю 100000 крб. на загальну суму 625 млн крб.
Порядок розміщення акцій: серед засновників розподілено 5325 акцій на суму 532.500.000 крб. Решта — 925 простих акцій — розповсюджується шляхом вільної передплати громадянам та юридичним особам. Найменший пакет акцій — 100 шт. Акції реалізуються за ринковою вартістю 150000 крб.
Строки передплати: початок 30.11.1994р., кінець 30.01.1995р.
Передплата на акції проводиться у робочі часи в офісі альянса за адресою: м. Львів, вул. Левицького, 18. 1 поверх, тел. 76-79-75, 76-48-45.

ІНФОРМАЦІЯ про четвертий випуск акцій інвестиційно-комерційного акціонерного банку «ЕРА»

А. Характеристика емітента.

Інвестиційно-комерційний акціонерний банк «ЕРА» (скорочено «ЕРА-БАНК») зареєстровано у Національному банку України 21 січня 1993 року за номером 144. Адреса банку: 310054, Харків-54, вул. Академіка Павлова, 120.

Засновниками та акціонерами банку є такі відомі виробничі підприємства України, як акціонерне товариство «ЕРА», акціонерне товариство «Державінська мануфактура», акціонерне товариство Харківське виробниче шкіряне об'єднання «Більшовик», харківський міжгалузевий науково-виробничій центр «Сплав», Харківський миловарний комбінат, НВО «Електрошина», акціонерне товариство «Донецькоблгаз» та інші.

Керівні посадові особи банку:

Голова Ради банку — Тагільцев І. В., освіта вища, президент акціонерного концерну «ЕРА», член-кореспондент Інженерної академії України, виробничий стаж — 28 років.

Голова Правління банку — Новіков В. Г., освіта вища, кандидат економічних наук, виробничий стаж — 21 рік, у тому числі у фінансово-кредитній системі 11 років.

Головний бухгалтер банку — Адамцева Л. В., освіта вища, економіст за фахом, виробничий стаж 19 років, у тому числі у фінансово-кредитній системі — 11 років.

Статутний фонд 11 232 570 000 карбованців, сформований за рахунок першого, другого і третього випусків акцій, сплачений сповна.

Б. Опис ділової активності емітента.

«ЕРА-БАНК» здійснює комплексне розрахунково-касове і кредитне обслуговування господарчих структур різних форм власності та громадян, виконує операції з валютними цінностями та цінними паперами на підставі відповідних ліцензій Національного банку та Міністерства фінансів України.

Простроченої заборгованості кредиторам і за платежами до бюджету на момент прийняття рішення про четвертий випуск акцій банк не має.

Економічні нормативи, встановлені Національним банком України, в цілому виконуються.

В. Дані про емісію цінних паперів.

2 листопада 1994 року загальними зборами акціонерів «ЕРА-БАНКУ» (протокол № 14) прийнято рішення про збільшення статутного фонду банку до 36 232 570 000 карбованців.

Збільшення статутного фонду провадиться шляхом випуску простих іменних акцій кількістю 2 293 000 штук, номінальною вартістю 10 000 карбованців кожна, та привілейованих іменних акцій кількістю 207 000 штук, номінальною вартістю 10 000 карбованців кожна, на загальну суму емісії 25 000 000 000 карбованців.

Акції можна реалізовувати за ринковим курсом. Акціонерам банку надається право на першочергове придбання акцій за номінальною вартістю.

Передплата акцій нової емісії четвертого випуску буде здійснюватися з 28 грудня 1994 р. до 28 червня 1995 р.

Акції випускаються у вигляді електронних записів на рахунках власників.

Упродовж 20 днів перед початком строку емісії провадиться передплата акцій четвертої емісії банку. Підприємства, організації, громадяни вносять у цей час не менше 30 % заявленої суми.

Рада банку у разі дострокової сплати заявленого статутного фонду може скоротити строк передплати.

Грошові ресурси, одержані внаслідок емісії акцій, будуть використані для збільшення обсягу активних операцій банку, а також вкладені у його розвиток.

Передплатниками можуть бути юридичні особи й громадяни. Після оплати акцій покупцю видається свідоцтво на загальну кількість акцій. Після реєстрації випуску акцій у Міністерстві фінансів України свідоцтва замінюються на сертифікати.

Прості іменні акції дають право брати участь в управлінні банком, отримувати дивіденди і частину залишків майна банку у разі його ліквідації. Право одного голосу на загальних зборах акціонерів має одна проста акція.

Банк надає акціонерам пільги і переваги у вигляді:

— першочергового кредитування;
— видачі порук, гарантій та інших зобов'язань;
— надання різноманітних консультаційних та інших послуг.

Виплата дивідендів здійснюється за рахунок прибутку банку, що залишається у його розпорядженні після сплати податків щорічно.

Розмір дивідендів визначається загальними зборами акціонерів. Згідно зі статутом банку один акціонер може володіти не більш як 35 відсотками акцій банку.

Власники акцій мають право продавати, передавати, заповідати, заставляти акції самостійно, з обов'язковою зміною власника в книзі реєстрації акціонерів «ЕРА-БАНКУ».

Розміщення акцій четвертого випуску здійснюватиметься за адресою банку.

Телефони для довідок: (0572) 26-97-29, 10-54-54; факс: (0572) 10-50-20; 10-48-48.

Г. Чинники ризику.

Чинниками ризику, які можуть впливати на діяльність «ЕРА-БАНКУ», є:

непослідовність заходів у сфері оподаткування комерційних банків, жорсткі економічні нормативи;

непередбачені зміни у базовому законодавстві України.

У звичайній районній лікарні

Медицина

З тими чаклунами-медиками ми познайомилися на виставці «Медицина-94», яку нещодавно було розгорнуто в Київському палаці спорту. Кандидат медичних наук, лікар-ендоскопіст Юрій Кузенко разом із колегами представляв японську фірму «Олімпус». У розмові з'ясувалося, що Юрій Геннадійович практикує в звичайній районній лікарні. Щоправда, столичній № 22, що на бульварі Тараса Шевченка, 17. А робить там група лікарів речі унікальні.

— На базі нашої лікарні, — каже Ю.Кузенко, — спільно з кафедрою факультетської хірургії Київського державного медичного університету, яку очолює професор Юлій Балтайтіс, два роки тому ми впровадили метод лапароскопічної хірургії. Він полягає в тому, що хворому не треба робити великі розрізи передньої черевної стінки. Через чотири або п'ять отворів, які роблять за допомогою спеціальних маніпуляторів, вводимо лапароскоп з відеокамерою виробництва японської фірми «Олімпус». Бачимо операційне поле і за допомогою спеціальних маніпуляторів видаляємо джерело захворювання. Зокрема жовчний міхур. Видаляємо його разом із каменями. Вже наступного дня після такої операції хворих у задовільному стані виписують з лікарні.

Окрім цього, тут же, на нашій базі, проводимо й інші оперативні втручання: з приводу грижі, апендициту, гінекологічних захворювань.

— І хто їх робить?

— Бригада хірургів на чолі з завідувачем ендоскопічного відділення Сергієм Шевелюком. Це Микола Кучер, Ігор Витвицюк і я. Нашою хірургічною клінікою керує і бере активну участь в операціях головний хірург Києва Юрій Малиновський.

— Працюєте на вітчизняній апаратурі?

— На жаль, ні. Користуємося поки що зарубіжною. Оптична апаратура — японської фірми «Олімпус», а маніпулятори та хірургічне обладнання виробництва американської компанії «Джонсон і Джонсон» нам постачає фірма «Етиконендохірургія».

— Це ж коштує немалі гроші, мабуть?

— Так, але нам допомогла Київська держадміністрація, котра торік виділила для нашого ендоскопічного центру 160 тисяч доларів.

— А коли псується ваша оптика, то що тоді?

— По-перше, вона не псується. Але про всяк випадок у Києві є філіал фірми «Олімпус». У головного інженера Олега Довбиша — «золоті руки».

— А лікування у вашому центрі платне?

— Півроку все робили безплатно. А нині певні одноразові витратні матеріали купуємо за валюту (на жаль, їх в Україні та інших країнах СНД ще не випускають). Отож, виходить, що частина послуг платна. Після обстеження пацієнта визначаємо конкретну суму. Потім хворі звертаються до керівників і профспілок за місцем роботи з проханням виділити кошти. Вони незначні, тому поки що ніхто не відмовляв.

— Вашими послугами можуть користуватися лише мешканці району?

— Усі мешканці України. Ні для кого обмежень не робимо.

— Що ж, хай вам Бог помагає, а ви людям.

Віктор ГЕНЧУК.

На знімку: під час київської виставки біля стенду фірми «Олімпус».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПОЗБУВАЮТЬСЯ БАГАТСТВА — НЕ З ВЛАСНОЇ ВОЛІ

За матеріалами підрозділів Служби безпеки України з боротьби з корупцією та організованою злочинною діяльністю, податкові органи з початку нинішнього року викрили і нарахували несплачених податків та інших платежів на суму понад 380 млрд. крб., з яких у бюджет держави вже повернуто майже 60 млрд. крб.

Так, у ході перевірки фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій м.Хмельницького та області податковими органами за допомогою СБУ виявлено різноманітні порушення, що стягнуто на користь держави 1 млрд. 935 млн. крб. Тільки з Хмельницької атомної електростанції за порушення ст.3 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (надання іншим суб'єктам підприємницької діяльності кредитів під проценти) у бюджет держави повернуто 1 млрд. 249 млн. крб.

За матеріалами УСБУ по Києву і Київській області було перевірено фінансову діяльність СП «МДМ-Україна». За виявлені порушення на фірму накладено штрафні санкції в сумі 22 млрд. 543 млн. крб., з яких половина вже перерахована в державний бюджет.

Зараз у Донецьку здійснюються заходи щодо повернення в Україну валюти (понад 530 тис. доларів), яку в результаті фінансових махінацій протизаконно переказав у зарубіжні банки один з керівників місцевої приватної фірми.

За матеріалами місцевого УСБУ прокуратурою Полтавської області за розкрадання державного майна в особливо великих розмірах порушено кримінальну справу проти одного з спеціалістів районної держадміністрації, котрий складав фіктивні рахунки і платіжні доручення, в результаті чого вкрадено 52 млн. карбованців.

Співробітники УСБУ по Донецькій області викрили наміри працівників Маріупольського порту вивезти за межі України за підробленими документами 5 тис. тонн вугілля вартістю 62,5 тис. доларів й не допустили цього. Отже, контрабандисти не заспокоюються, але щоразу на їхньому злочинному шляху стають правоохоронці.

І ось ще приклади. У процесі здійснення оперативно-розшукових заходів УСБУ по Рівненській області у взаємодії з Дубровицькою митницею не допущено незаконне вивезення за кордон товарів народного споживання. На автопереході Городище було затримано туристську групу з 18 чоловік, у яких вилучено контрабандного товару на суму понад 1,5 млрд. крб.

У Бердянську затримано грузинський траулер, на борту якого знайдено продукти харчування вагою більш як 200 тонн на суму понад 2 млрд. крб., що їх намагалися приховати від митного огляду. Капітана судна заарештовано, порушено кримінальну справу, ведеться слідство.

За незаконні операції з валютними цінностями доведеться відповідати перед законом і одному з керівників Черкаської виробничо-комерційної фірми «Ікар-2».

При спробі вивезти викрадений на Харківському авіазаводі прилад, вартість якого близько 100 млн. крб., співробітники місцевого УСБУ затримали громадянина Б. У ході слідчих дій у нього та його спільників вилучено 25 243 долари США.

Не пощастило і деяким відповідальним працівникам Кременчуцького м'ясокомбінату та ряду керівників місцевих підприємств різних форм власності, які при укладанні угод на будівельні та ремонтні роботи навмисне завищували їх обсяг, отримували прибутки від незаконної реалізації у фірмових магазинах крадених м'ясопродуктів, привласнювали державні кошти під час поїздок за кордон. Вони заарештовані, спільно з органами міліції ведеться слідство.

Костянтин ВІКТОРОВ,
співробітник управління «К» Служби безпеки України.

Арбітражний суд м. Києва, вул. Б. Хмельницького, 44-в, порушив справу про банкрутство Інженерного центру із захисту навколишнього середовища від шкідливих викидів (інженерний центр «Екомаш») як товариства з обмеженою відповідальністю (справа № 14/219).
Юридична адреса та банківські реквізити інженерного центру «Екомаш»:
м. Київ-195, бул. Лесі Українки, 34;
розрахунковий рахунок 1609688 у Печерському відділенні Укрсоцбанку в м. Києві.
Заяви кредиторів та санаторів приймаються арбітражним судом у місячний строк із дня опублікування оголошення.

Спорт

«Чемпіон» підтверджує клас

— Ще зовсім недавно наш «Чемпіон» був піонером клубного руху з боротьби в Україні, — розповідає заслужений тренер країни Руслан Савлохов. — І от на старт у другому національному чемпіонаті серед клубів вийшло одинадцять (!) колективів. Мені такі зміни дуже приємні. Вони свідчать про зростаючу популярність нашого виду спорту на українських теренах.

Клуб «Чемпіон», який очолює Руслан Сосланович, ще зовсім молодий, а його послідовники з такою ж назвою вже з'явилися в Херсоні, Одесі. Зовсім обмаль часу минуло з того дня, коли народився клуб імені Синявського, який очолив заслужений тренер країни, президент Асоціації боротьби України Борис Сосланович Савлохов. Конкуренція братів іде на користь справі. А поки лідерство захопив молодший брат — Руслан і його підопічні. У фінальному матчі чемпіонату на килимі зійшлися саме «Чемпіон» та команда клубу імені Синявського. У складі останнього виступають відомі майстри, як-от: Віталій Рослян, Аслан Федоров, чемпіон світу серед юніорів, кращий на тому турнірі Ельбрус Тедеєв. «Синявці» захопили ініціативу і повели в рахунку. Але «Чемпіон» не знітився, бо й у нього компанія міцна, наздогнав суперника і виграв вирішальний поєдинок — 20:17, а з ним і путівку на чемпіонат Європи-95 серед клубів.

Цей успіх здобувала команда у складі: Сергій Коваль, Олександр Русу, Михайло Кушнір, Артур Плієв, Володимир Євонов, Алан Нзоков, Ельдар Асанов, Олександр Распопов, Олексій Нечепуренко та найкращий на сьогоднішній день український борець, чемпіон Європи-94 Мірабі Валієв.

Цікавим і захоплюючим вийшов поєдинок за третє місце. Його виборола дружна і перспективна команда клубу «Суми» (президент Валерій Ерадзе). Сумчани взяли гору над динамівським колективом з Києва.

— За приклад для нас був київський «Чемпіон», — розповів віцепрезидент «Сум» Анатолій Іванович Ротенберген. — І от добилися високого результату. У нашій команді виділив би чемпіона світу серед юніорів Зураба Бегашвілі (кг), Давида Бічинашвілі (82) та Владислава Маслова (62). Маємо непогані перспективи, бо серйозно займаємося підготовкою юнаків. Тут присутні і виховний, і соціальний моменти. Адже рятуємо молодь від горезвісної вулиці...

— Чемпіонат України серед клубів, що пройшов у залі манежу військового ліцею в Києві, мав чудову організацію, — коментує президент Федерації вільної боротьби України Василь Забода. — Приємно, що були запрошені наші імениті атлети: переможці та призери чемпіонатів світу, Європи, Олімпійських ігор, колишнього Союзу — Іван Богдан, Володимир Синявський, Володимир Гулюткін, Іван Кулешов, Гурам Нібеєрідзе, Владлен Тростянський, Володимир Чертков, Григорій Данько. А п'ятнадцять найкращих українських арбітрів з вільної боротьби в цьому ж залі отримали посвідчення суддів міжнародної категорії...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А.ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 394439.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0312232.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».